

## HALK İÇİN BÜTÇE DEMOKRATİK TÜRKİYE!



**AÇLIK VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ!**

HALK İRADESİNİN ÇİĞNENDİĞİ  
ANTİDEMOKRATİK BASKICI BİR ÜLKE  
DEĞİL, İNSANCA BİR DÜZENDE BİR  
ARADA EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM  
İSTİYORUZ!

2025 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK  
PROGRAMINDAKİ ENERJİ VE MADENCİLİK BÖLÜMLERİ  
ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

MAHKEME, BAKANLIĞIN ANAGOLD'UN  
MENFAATLERİNİ GÖZETEN UYGULAMASINI İPTAL ETTİ!

## Bu Sayıda

Ülkenin dört bir yanında ekonomik krizin etkisini her geçen gün arttırdığı bir yılı bitirmek üzereyiz. Artık hepimiz daha da iyi biliyoruz ki önümüzdeki yıl daha zor geçecek.

Her şey pahalalanırken, her şeyin fiyatı yükselirken artmayan tek şey emeğiyle geçinenlerin gelirleri oldu. Zam diye açıklanan ücret artışları ne insanca bir yaşama ne sağlıklı beslenmeye yetiyor. Saray'ın bir dakikalık harcaması, bizlerin bir aylık gelirine denk geliyor.

Bu sömürü düzeninde yaşayamaz hale geldik. Bir avuç zengine karşı, ülkemizde milyonlar geçinmiyor, açlıkla ve sefaletle boğuşuyor.

Ama umut da mücadele de her şeye rağmen sürüyor... Her fabrikadan direniş yükselirken, emekliler, memurlar, toplumun her kesiminden emekçiler hakları, emekleri ve gelecekleri için kararlılıkla mücadele ediyor.

TMMOB olarak bizler de meydanları dolduran "geçinmiyoruz" seslerine, emekçilerin hak mücadelelerine destek vermeye ve sesimizin ulaştığı her yerde sözümüzü büyütmeye devam edeceğiz.

Bir yıl daha biterken, umutlarımızı yarınlara taşıdığımız, emeğimizin hakkını aldığımız günlerde buluşmak dileğiyle...

İyi okumalar...

## İçindekiler

TMMOB Heyeti, Munzur ve Pülümür Vadilerinde İncelemelerde Bulundu 2

Halk İradesinin Çiğnendiği Antidemokratik Baskıcı Bir Ülke Değil, İnsanca Bir Düzendeki Bir Arada Eşit Ve Özgür Bir Yaşam İstiyoruz! 2

İrade Gaspına Karşı Direnerek Kazanacağız 3

Coğrafi Bilgi Sistemleri Çalışmayı Gerçekleştirildi 4

TMMOB, Ankara Büyükşehir Belediyesini Ziyaret Etti 5

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: Kayyum Politikasından Vazgeçin! Halkın İradesine Saygı Gösterin! 5

TMMOB 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi Gerçekleştirildi 6

TMMOB Kadın Çalışma Grubu: Şiddetin Her Şeklini Lanetliyoruz! 9

TMMOB ve Bağlı Odaları 70 Yıldır Susmadı, Susmayacak! 11

TMMOB, Geçinmiyoruz Mitingindeydi 13

Engelli Yurttaşlarımız İçin Eşitlikçi, Özgürlükçü, Adil, Demokratik ve Yaşanılabilir Bir Dünya İstiyoruz 15

KESK-TMMOB-TTB: Grev Haktır, Yasaklanamaz! Birleşik Metal İş'in, Metal İşçilerinin Haklı Mücadelesinin Yanındayız! 16

TMMOB Marmara Bölge Toplantısı Gerçekleştirildi 17

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: Halk İçin Bütçe, Demokratik Türkiye 17

İşçilere Yine Ölüm Düştü 20

Muğla'da Doğa Katliamına, Hukuksuz Çimento Fabrikasına Hayır! 22

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programındaki Enerji ve Madencilik Bölümleri Üzerine TMMOB Görüşü 23

Bu Asgari Ücretle Yaşanmaz! Açlık ve Sefalet Düzenini Kabul Etmiyoruz! 24

TMMOB, SGK Genel Kurulu'na Katıldı 25

TMMOB Aydın İKK: Denetimler Kamusal Hizmettir ve Piyasanın İnsafına Bırakılamaz 27

TMMOB Adana İKK: Vinçler Ölüm Saçmaya Devam Ediyor! 29

TMMOB Mersin İKK: İrade Gaspına Karşı Direnerek Kazanacağız 30

TMMOB Bolu İKK: 12 Kasım Depreminin 25. Yılı: Afetlere Hazırlıkta Kaybedilen Çeyrek Asır 31

TMMOB İstanbul İKK: Plansız, Hukuksuz Kanal İstanbul Projesine Geçit Vermeyeceğiz! Ya Kanal Ya İstanbul! 34

TMMOB Bodrum İKK: Yapılan Bu Plan Değişikliği Anayasaya da Vicdana da Aykırıdır 37

TMMOB Ankara İKK Çayırhan İşçilerinin Direnişine Destek Verdi 38

TMMOB İstanbul İKK: Gelin, Birlikte Sesimizi Yükseltelim ve Kadına Yönelik Şiddeti ve Hayvan Katliamlarını Durduralım 38

TMMOB Siirt İKK: Savaş Öldürür, Barış Yaşatır 39

TMMOB Bursa İKK: İnsan Haklarıyla İnsandır 41

Mahkeme, Bakanlığın Anagold'un Menfaatlerini Gözeten Uygulamasını İptal Etti! 43

Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetmelikler 45

# birtlik haberleri

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BİRLİK HABERLERİ BÜLTENİ

**İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR • YAYGIN SÜRELİ YAYIN**  
1.000 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

## YÖNETİM YERİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği  
Selanik Cad. No:19/1 Yenışehir 06650 ANKARA  
Tel: (312) 418 12 75 Faks: (312) 417 48 24  
www.tmmob.org.tr tmmob@tmmob.org.tr  
facebook.com/tmmob1954  
twitter.com/TMMOB1954

**TMMOB ADINA SAHİBİ ve**  
**SORUMLU YAZIŞLARI MÜDÜRÜ**  
Emin KORAMAZ

## BASKI

Ankamat Matbaacılık Sanayi  
İvedik OSB, 1344. Sok. 06378 Yenimahalle/  
ANKARA  
Sertifika No: 46700

**BASKI TARİHİ**  
**OCAK 202**

## TMMOB HEYETİ, MUNZUR VE PÜLÜMÜR VADİLERİNDE İNCELEMELERDE BULUNDU

Munzur Gözeleri'nin koruma statüsünün düşürülmesine karşı TMMOB'nin açtığı iptal davası sonucu ilgili mahkeme hakimi ve bilirkişi heyeti Ovacık Munzur Gözelerinde 1 Kasım 2024 tarihinde keşif yaptı. Keşif alanında davayı açan TMMOB Hukuk Müşaviri Ferhat Çelepkolu mahkeme heyetine sunum yaptı ve TMMOB Tunceli İKK ile birlikte itirazları ilettiler.



Tunceli ili, Pülümür, Merkez ve Ovacık ilçeleri, Munzur ve Pülümür Vadileri Potansiyel Doğal Sit Alanı'nın, Bakanlık Makamınının 18.07.2023 tarihli ve 6911158 sayılı Oluru ile karar altına alınan, 28/07/2023 günü Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı internet sitesinde ilan edilen duyurulan ve "Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı" ve "Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak tescil edilmesinin

Munzur Gözelerine ilişkin kısmının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Birliğimizce dava açıldı.

TMMOB Tunceli İl Koordinasyon Kurulumuz ve Birliğimizin Hukuk Müşaviri Ferhat Çelepkolu'nun katılımıyla gerçekleşen keşifte Mahkemeye ve Bilirkişi heyetine beyanlarımızı sunduk. Avukat Çelepkolu burada bir sunum gerçekleştirdi.

Dava konusu işlem ile Munzur gözeleri hakkında bulunan 1. derece doğal sit statüsünün nitelikli doğal koruma alanı ilan edilmesiyle düşürüldüğünü, Munzur gözelerinin binlerce yıllık önemi, flora ve fauna bakımından önemi, jeolojik ve jeomorfolojik özelliklerinin bölgedeki habitata olan etkisinin önemi ifade edildi.

Dava konusu değişikliğin hiçbir bilimsel karşılığının bulunmadığı, tamamen Munzur gözelerini yapılaşmaya açma amacıyla yapıldığı ifade edildi. Yine gözelerin bölgede yaşayan insanlar açısından bir inanç merkezi olduğu, yöre insanının bölgeye özenle yaklaştığı, statüsünün düşürülerek yapılaşmaya açılmasında kamu yararı bulunmadığı ifade edildi.

## HALK İRADESİNİN ÇİĞNENDİĞİ ANTİDEMOKRATİK BASKICI BİR ÜLKE DEĞİL, İNŞANCA BİR DÜZENDE BİR ARADA EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM İSTİYORUZ!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz 4 Kasım 2024 tarihinde "Halk İradesinin Çiğnendiği Antidemokratik Baskıcı Bir Ülke Değil, İnsanca Bir Düzende Bir Arada Eşit ve Özgür Bir Yaşam İstiyoruz! Siyasi İktidarı Kayyum Uygulamalarından Vazgeçmeye Çağırıyoruz!" başlıklı bir basın açıklaması yaptı.

**tmmob**  
TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI

**BASIN AÇIKLAMASI**

**EMİN KORAMAZ:**

**HALK İRADESİNİN ÇİĞNENDİĞİ  
ANTİDEMOKRATİK  
BASKICI BİR ÜLKE DEĞİL,  
İNŞANCA BİR DÜZENDE BİR ARADA  
EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM İSTİYORUZ!**

**SİYASİ İKTİDARI  
KAYYUM UYGULAMALARINDAN  
VAZGEÇMEYE ÇAĞIRIYORUZ!**

Esenyurt Belediyesi'nin ardından, Mardin, Batman ve Halfeti Belediyelerine atanan kayyum halk iradesinin nasıl ayaklar altına alındığının en çıplak örneği olmuştur.

Biliyoruz ki, muhalif Belediye Başkanlarına yönelik bu uygulamalar hukuki değil, siyasi kararların ürünüdür. Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkemiz ve halkımız halk iradesinin çiğnendiği antidemokratik baskıcı bir geleceği değil, insanca bir düzende bir arada eşit ve özgür bir yaşamı hak etmektedir.

### Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

Ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken ülkeyi yönetenleri, bu ülkenin gerçek

sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Bu çerçevede siyasi iktidarı kayyum uygulamalarından vazgeçmeye çağırıyor ve halkın iradesine saygı duymaya davet ediyoruz.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

**Emin Koramaz**

**TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı**

## İRİADE GASPINA KARŞI DİRENEREK KAZANACAĞIZ

**TMMOB Yönetim Kurulu, Oda Yönetim Kurulu Başkanları ve İstanbul Birimleri'nin de içinde yer aldığı TMMOB Heyeti; Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'in tutuklanması ve belediyeye kayyum atanması sebebiyle başlatılan Esenyurt Meydanı Kayyum Nöbeti'ne 7 Kasım 2024 tarihinde ziyarette bulunarak destek ve dayanışma mesajlarını ilettiler.**



TMMOB Heyetiyle eyleme destek veren TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

### Değerli Arkadaşlar, Değerli Basın Mensupları,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Birlik Yönetim Kurulu üyelerimiz, Birliğimize bağlı Odalarımızın ve İstanbul Birimlerimizin yöneticilerinden oluşan bir heyet olarak buradayız.

Demokrasiye ve halk iradesine duyduğumuz saygıyı göstermek ve Esenyurt halkıyla dayanışmamızı kamuoyuyla paylaşabilmek için buradayız.

### Sevgili Dostlar,

İsterdik ki halkın iradesiyle seçilmiş belediye başkanlarımızın düzenlediği şenliklere, toplantılara, halk buluşmalarına katılmak için yan yana gelebilelim.

İsterdik ki ülkemizin aydınlık geleceği için, demokrasiden, eşitlikten, bir arada yaşamdan söz etmek için yan yana gelebilelim.

Ancak ne yazık ki burada hep birlikte, bir kez daha bir demokrasi utancına şahitlik ediyoruz.

Siyaset güdümlü kararlarla seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum atandığı, siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu, bir ülkede asgari ölçütte de olsa demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

Bu uygulamalar, siyasi iktidarın kendisine muhalif tüm toplumsal kesimlere gösterdiği birer sopadır.

Esenyurt Belediye Başkanı Sayın Ahmet Özer'le başlayan, ardından Mardin, Batman ve Halfeti Belediye Başkanlarıyla devam eden kayyum atamaları da yaşadığımız bu keyfiyet rejiminin en çıplak halidir.

Türkiye'de hukukun ne denli siyasallaştığını artık hepimiz biliyoruz.

Adaylık aşmasında hiçbir yasal engel konulmayan muhalif Belediye Başkanları, seçildikten hemen sonra yaşanan görevden alma ve kayyum süreçlerinin de hukuki değil siyasi bir tasarruf olduğunu artık hepimiz biliyoruz.

Belediye Başkanları görevden alındıktan sonra yerlerine, yine halk iradesiyle seçilmiş olan Belediye meclis üyelerinden birinin değil de, Cumhurbaşkanı tarafından atanmış Valilerin getirilmesi ise bu hukuksuzluğun en açık göstergesidir.

## 4 | Açıklamalar

Siyasi iktidarın demokrasiye ve halk iradesine bakışının özeti.

Bu zihniyet tarihe kara bir leke olarak düşmüştür.

Çünkü seçilmiş belediye başkanlarını görevden almak, sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da darbe vurmaktadır.

Ülkemizin demokratik, eşit ve bir arada, barış içerisinde yaşayabileceği bir geleceği tehdit etmektedir.

Halkla hiçbir bağı olmayan, halka karşı hiçbir sorumluluk duygusu taşımayan kayımlar sadece demokrasiye değil, atandıkları yerel yönetimlere de büyük ve kalıcı zararlar vermektedir.

### Sevgili Dostlar,

Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak ne bu hukukuz düzeni ne de antidemokratik dayatmaları kabul etmiyoruz.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün

artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

### Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Türkiye'deki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak nerede olursa olsun halkının iradesini ve demokrasiyi her şeyi üstünde tuttuğumuzu ve bu mücadeleden vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

## COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ ÇALIŞTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

**TMMOB'nin ve bağlı Odaların ürettiği kamusal nitelikteki verilerin belirlenmesi ve bu verilerin coğrafi/mekânsal olarak etkinleştirilmiş bir ortamda erişime açılarak paylaşılabilmesi amacıyla TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Çalışma Grubu tarafından 9 Kasım 2024'te Coğrafi Bilgi Sistemleri Çalıştayı düzenlendi.**



Oda temsilcilerinin katılımıyla MMO Toplantı ve Eğitim Salonunda yapılan ve tüm gün süren çalıştay, HKMO Üyesi Dr. Caner Güney'in mekânsal/uzamsal veri türlerini, açık veri kavramını, TMMOB'nin bu yönde gerçekleştirebileceği çalışmaları aktardığı ayrıntılı sunumla başladı.

Çalıştay katılımcıları, aşağıdaki konular üzerinde tartışarak görüşlerini dile getirdiler:

Mesleki uzmanlık alanlarının sahip olduğu bilgi, deneyim ve uygulamaların birbirlerini bütünleyecek biçimde toplum yararına kullanabilmelerine ilişkin mekânsal düşünme yeteneklerinin ve paylaşımlarının geliştirilmesi. Bu bağlamda TMMOB ve Odaların ürettiği verilerin türleri ve bu verilerin tutulduğu ortamlar.

TMMOB çatısı altındaki meslek/uzmanlık alanlarının dünya ve Türkiye ölçeğindeki sorunlara ilişkin politika belirleme ve çözüm önerme konusunda hızlı ve etkili biçimde bilgiye ulaşabilecekleri veri altyapısının kurulması.

Mekânsal Bilgi Platformunun kurulmasında TMMOB ve Odaların altyapılarının uygunluğu ve bu platformun yaşama geçirilmesinin yol haritası.

## TMMOB, ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİ ZİYARET ETTİ



TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Sayman üye Özgür Topçu, Yürütme Kurulu üyeleri Hanze Gürkaş, Hüsnü Meydan, Orhan Sarıaltun ile TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Seyit Ali Korkmaz 21 Kasım 2024 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ı ziyaret etti.

TMMOB 48. Dönem çalışmaları ve Ankara gündemine ilişkin bilgi ve görüş alışverişinde bulunuldu. Kent politikalarına dair meslek alanları üzerinden görüşler ve değerlendirmeler aktarıldı. Yerel yönetimlerin, meslek odalarıyla birlikte çalışarak yaşanabilir kentler konusunda daha fazla paylaşım yapması gerekliliği karşılıklı vurgulandı.

## DİSK-KESK-TMMOB-TTB: KAYYUM POLİTİKASINDAN VAZGEÇİN! HALKIN İRADESİNE SAYGI GÖSTERİN!

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB 23 Kasım 2024 tarihinde yaptıkları ortak açıklamayla kayyum uygulamalarından derhal vazgeçilmesi gerekliliğini vurguladılar.



### KAYYUM POLİTİKASINDAN VAZGEÇİN! HALKIN İRADESİNE SAYGI GÖSTERİN!

Siyasi iktidar sandıkla gelenin sandıkla değil, kararnameler ile gittiği bir düzeni kalıcı hale getiriyor. En son Tunceli ve Ovacık Belediyelerinde de halkın seçtiği temsilcilerin yerine kayyum atandı.

Sadece belediye başkanlarının değil; topyekûn tüm seçilmişlerin, örneğin belediye meclisinin de yok sayılması yaşanan sürecin hiçbir hukuki gerekçesi olmadığını, tamamıyla siyasi bir operasyon olduğunu tescil etmektedir.

Siyasi iktidar bir taraftan halkın iradesini, bir taraftan da Anayasa'yı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de dahil

olmak üzere Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası anlaşmaları yok saymaktadır.

Siyasal iktidar tüm demokratik hakları birer birer ortadan kaldırıyor. Artık kazanamadıkları seçimlerin sandık sonuçlarını tanımayacaklarını bu antidemokratik uygulamalarıyla açık açık ilan etmektedirler.

Bu tehlikeli anlayışa karşı demokrasinin ve cumhuriyetin temellerinden olan seçme ve seçilme hakkını açık ve tavizsiz biçimde savunarak bu karanlık döneme son vermek her yurttaşın ve bizlerin görevidir.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

## TMMOB 8. COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

**Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı odaların desteğiyle, 2007 yılından itibaren TMMOB adına Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'na yürütülen Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Kongrelerinin 8.'si, 20-22 Kasım 2024 tarihlerinde "Uzamsal Zekâ ile Kolektif Bilinç" ana temasıyla Ankara'da gerçekleştirildi.**



TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın açılış konuşmasıyla başlayan Kongre "Mekânsal Bilgi Teknolojileri Sergisi" açılışı ve Kongre anısı fotoğraf çekimiyle devam etti.

Kongrenin ilk gününde "Uzamsal Zekâ İle Kolektif Bilinç", "Uzamsal Zekâ ile Geleceğe Bakış: Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi ve Korunması", "Orman Yangınları ve Koruma Stratejileri: Uzamsal Zekâ ile Sürdürülebilir Orman Yönetimi", "Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetiminde Yapay Zekâ Destekli CBS Teknolojilerinin Yeri ve Önemi", "Kolektif Bilinç Bağlamında Ekosistem Sağlığı", "İklim Krizi Bağlamında Doğal Kaynaklar ve Hukuk", "Afetlerle Mücadelede Kolektif Güç: Uzamsal Zekâ ile Dayanıklı Toplular", "Afetlere Karşı Dirençlilikte Tehlike ve Risk Analizlerinin Önemi", "Jeotehlike Bilgi Altyapısı ve CBS Entegrasyonu: Daha Güvenli Bir Gelecek", "Afete Hazırlıklı Şehirler: İstanbul Planlama Ajansı Perspektifinden Kentsel Dayanıklılık", Afet Yönetiminde AFAD Perspektifi: Türkiye'nin Dayanıklılık Stratejileri ve Uygulamaları", "Kent Yönetiminde Dönüşüm: Uzamsal Zekâ ile Etkin Belediye Hizmetleri", "Toplu Ulaşımın Dijital Dönüşüm", "Su ve Kanalizasyon Altyapılarında Dijital Dönüşüm", "Doğal Afetlerin Hemen Sonrasında Uydu Görüntüleri ve SAR Verileri Kullanılarak Yeni Nesil Yapay Zeka Modeli Tabanlı Elektrik Yapısal Unsurları Hasar Tespit Sisteminin Geliştirilmesi", "Belediye Hizmetlerinin Etkinliğinin Artırılmasında Mekânsal Zekâ ve Açık Verinin Önemi", "Afet Yönetiminde Dijital Dönüşüm" başlıklarında sunumlar gerçekleştirildi. İlk günün sonunda Dünya CBS Günü Resepsiyonu gerçekleştirildi.

İkinci gün; "Yapay Zekâ ile Mekânı Anlamak: GeoAI Uygulamaları", "Açıklanabilir Yapay Zekâ",

"Sürdürülebilir Orman Yönetiminde Yapay Zekânın Kullanımı", "Veri, Bilgi ve Bilgelik Yolunda Yapay Zekâ: Semantik Web Teknolojileri ile Yapay Zekânın Etkileşimi ve Semantik Zenginleştirme Bağlamında Uzamsal Zekâ", "Yapay Zekâ Yöntemleri ile Uydu Görüntülerinden Orman Böcek Zararlarının Tespiti", "Mekânsal Zekâ (GeoAI) Yeteneklerinin İrdelenmesi ve CBS Ortamında Uygulama Analiz Araçlarının Geliştirilmesi", "Sağlıklı Toplum için Uzamsal Zekâ ve Kolektif Bilinçle Dönüşüm", "Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Dönüşümü: Halk Sağlığı Perspektifi ve Toplumsal Etkiler", "Uzamsal Zekâ ile Sağlıkta Yenilikçi Çözümler", "Uzamsal Zekâ ile Sağlık ve Çevre için Atık Su İzleme: Kolektif Bilinçle Geleceğe Yatırım", "Bütünleşik Sağlık Yönetimi için Mekânsal Karar Destek Altyapıları ve Teknolojik İnovasyon", "CBS Özel Sektörünün Güncel Durumu ve Gelecek Vizyonu", "Akıllı Şehirlerde Katılımcı Yönetim ve CBS Tabanlı Yenilikçi Çözümler", "İzmir Web Tabanlı Yangın Destek ve İzleme Sistemi (YADİS)", "İSKİ Kurumsal Coğrafi Bilgi Sistemi Gelişim Süreci", "MAKS-KPS "Yerleşim Yeri Oturanlar Yetkili İdare Bilgi Servisi"nin Önemi ve Kapatılmasının Belediye Hizmetlerine Etkisi", "Kent Bilgi Sistemlerinin Türkiye'deki Yerel Yönetimlerde Uygulanabilirliği Üzerine Bir Değerlendirme", "Havalimanlarında CBS Uygulamaları, Mekânsal Planlama ve Dijital Dönüşüm Üretimi", "Akıllı Kentlerde Akıllı Yaşam ve Akıllı İnsan Bileşenlerinin Ölçülmesi", "Kültürel Mirası Geleceğe Taşımak: Uzamsal Zekâ ve Disiplinlerarası İşbirliği Çözümleri", "Kültürel Mirasın İzlenmesinde Yapay Zekânın Kullanımı", "Farklı Veri Kaynaklarının Entegrasyonu ile Gordion (Yassıhöyük) ve Yakın Çevresinin Üç Boyutlu Modellenmesi", "Ankara'dan Ankara'ya: Çok Katmanlı Kentin Kolektif Hafızasının Mekânsal İzlerini CBS Ortamında Çözümlemek ve Değerlendirmek", "Mekân | İnsan | Hafıza: Bozcaada'nın Kültürel Mirasının CBS Aracılığı ile Bütünleşik Korunması" başlıklarında sunumlar yapıldı.

Son gün; "Mekânsal Bilgiyi Güçlendiren Teknolojik İnovasyonlar ve Akıllı Çözümler", "Kapalı Alan Navigasyon Sistemlerinde İnovatif Pozisyonlama ve Rotalama Yöntemleri: iNavi örneği", "4D Web Uygulaması ile Sensör Verilerinin Görüntülenmesi", "Yapı Bilgi Modelinin Görselleştirilmesi: Mekânsal Gösterge Paneli", "Doğal Dil İşleme (NLP) Teknikleri ile Veri Zenginleştirme ve Değer

Tahmin Modelinin Geliştirilmesi”, “Sentinel-2 Uydu Görüntülerinde Derin Öğrenme ile Süper Çözünürlük”, “3 Boyutlu Kadastro Uygulamalarında Veri Kalitesinin Arttırılması İçin Üçüncü Parti Yazılımların Yeri ve Önemi”, “Doğal Afetlerde Mekânsal Verinin Gücü: CBS Tabanlı Risk ve Hasar Analizleri”, “Afet Risk Yönetimi ve CBS”, “Afet Risk Yönetimi: İstanbul’un Kentsel Dönüşüm Sürecinde Afet Öncelikli Müdahale Alanlarının Tespiti”, “Derin Öğrenme ile Depremden Sonra Enkaz Kaldırma Çalışmalarının Uydu Görüntüleriyle Takibi: Hatay Örneği”, “Gediz Deltası Taşkın Risk Analizinde Global ve Açık Erişimli Yükseklik Modellerinin Kullanılabilirliğinin Araştırılması”, “LANDSAT 9 ile Taşkın Hasar ve Risk Analizi; Zonguldak Örneği”, “Türkiye Diri Faylarına Ait Paleosismoloji Veri Tabanı Kapsamında Çevrimiçi Bulut Tabanlı CBS Uygulamaları”, “Toplumsal Dayanıklılık ve Katılımcı CBS: Kolektif Bilinç İçin Veri ve Bilgi Yönetimi”, “Çocuk Odaklı Şehir: Kapsayıcı Stratejiler İçin Veri ve Harita Tabanlı Web Platformu”, “Toplumsal Dirençliliğin Artırılmasında Kitle Kaynaklı Açık Veri Üretimi ve Bilgi Yönetimi: İzmir Planlama Ajansı / Karakulaklar Deneyimi”, “Afet ve Acil Durumlarda Topluluk Odaklı Açık Verinin Yeri ve Kullanımı - OpenStreetMap Örneği”, “Antiquake Risk Avcısı Topluluk Projesi – Kuzguncuk Mahallesi Afet Risklerinin Azaltılması Projesi Veri İletişim Platformu”, “Yerel Yönetimler Tarafından Üretilen Verilerin Tematik Haritalara Dönüştürülmesi: “haritala.com.tr” Platformu Önerisi”, “Mobil Planlamada CBS Tabanlı Müşteri Şikayetlerinin Değerlendirilmesi”, “Doğal Kaynaklar ve Tarımda CBS Destekli Yenilikçi Yaklaşımlar”, “Maden Sahalarının Ekolojik ve Ekonomik Açından Sürdürülebilir Remediasyonunun CBS ile Planlanması”, “Rüzgar Enerji Santralleri Uygunluk Analizi: Maksimum Entropi Yaklaşımı - Akdeniz Bölgesi Örneği”, “İklim Değişikliği ve Seracılık İçin En Uygun Yer Tespiti: Bala (Ankara) Örneği”, “LUCIS Modeli ile Uygun Tarım Alanlarının Belirlenmesi; Erzurum Örneği”, “Fındığın Fenolojik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Çok Zamanlı Uydu Görüntüleri Kullanılarak Bitki Örtüsü İndeks Zaman Serilerinin Oluşturulması”, “CBS ve Yapay Zekâ ile Gelecek Odaklı Mekânsal Veri Analitiği”, “Deprem Sonrasında Yıkılan Binaların Belirlenmesinde Kullanılan Yapay Öğrenme Yöntemlerinin Karşılaştırılması”, “Sentinel-2 Uydu Görüntüleri Kullanılarak İzmir Karşıyaka’da Meydana Gelen Orman Yangınının Etkilerinin Analizi”, “İklim Değişikliğine Uyum Sürecinde Sıcak Hava Dalgalarının Zamansal ve Mekânsal Analizi: Sakarya İli Örneği”, “Çok Değişkenli Uyarlanabilir Regresyon Eğrileri Algoritmasına Dayalı Hibrit Sınıflandırma Modellerinin Geliştirilmesi”, “İstanbul’da 1990-2018 Yılları Arasındaki Peyzaj Değişimlerinin Coğrafi Bilgi Sistemi Aracılığıyla Kompaktlık Metriklerine Dayalı Analizi”, “Düşük Maliyetli Lidar Cihazı ile Yapıların 3 Boyutlu Modellenmesi” başlıklı

sunumlar paylaşıldı. Son olarak kapanış oturumunda Sonuç Bildirgesi kapanış konuşması gerçekleştirildi.



Kongrenin açılışında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

### **“Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Sevgili Öğrenciler**

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Birliğimiz adına Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın yürütücülüğünde düzenlenen Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongremize hepiniz hoş geldiniz.

İlki 2007 yılında Trabzon’da düzenlenmiş olan Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongremizin bugün burada 8.sini gerçekleştirmekten onur duyuyoruz.

Kongrenin yapılmasında büyük emekleri bulunan Düzenleme ve Yürütme Kurulumuza, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamız yöneticilerine, Oda çalışanlarımıza ve elbette görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına şimdiden teşekkür ediyorum.

Kongremizin başarılı geçmesini diliyorum.

### **Değerli Konuklar,**

Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur.

Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Bu anlamıyla önümüzdeki 3 gün boyunca farklı boyutlarıyla tartışacağımız Coğrafi Bilgi Sistemleri, çok sayıda farklı mühendislik, mimarlık ve şehir planlığı disiplini için temel veri kaynağıdır ve günümüzde etkin bir teknolojik araç olarak kullanılmaya başlanmıştır.



Bu disiplinler arası niteliği nedeniyle Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın yürütücülüğü üstlendiği bu kongremizin düzenleme kurulunda 11 ayrı odamızdan da temsilci bulunmaktadır.

Bilgisayardan çevreye, enerjiden madene, ormancılıktan doğal kaynaklara, ulaşımdan kriz yönetimine, kent planlamasından iletişime, altyapı uygulamalarından sanayileşmeye kadar her alanda Coğrafi Bilgi Sistemlerine dayalı teknoloji ve uygulamalara ilişkin bilgi ve çalışmaların paylaşılmasını, yaygınlaşmasını ve toplumsallaşmasını sağlamak bu kongremizin temel amacıdır.

### **Değerli Konuklar,**

Günümüzde teknoloji geçmiş dönemlerle kıyaslanamayacak bir hızla gelişip yaygınlaşıyor.

Endüstri 4.0 devrimi olarak tanımlanan süreçte yapay zekâ kullanımı, robotik uygulamaların yaygınlaşması, nesnelerin interneti ve bilişim alanındaki gelişmeler tüm disiplinlerin ve sektörlerin üretim yaklaşımlarında bir paradigma değişimine de neden oluyor.

Yeni teknolojik atılımlar sadece teknoloji kullanımının yoğunluğunu artırmıyor; geleneksel üretim tekniklerinin egemen olduğu alanları da teknolojiyle buluşturup dönüştürüyor.

Üretim teknolojilerindeki bu gelişmeler, yanlarında kontrol yöntemleri, kalite güvence sistemleri, mühendislik eğitimi dahil eğitim ve belgelendirme konularında da yenilikleri beraberinde getiriyor.

İletişimden haberleşmeye, ulaşımdan lojistiğe, sanayiye, enerjiye, tarımsal üretime kadar pek çok alan, yeni teknolojik gelişmelerle sürekli olarak yeniden yapılandırılıyor.

Şunu hepimiz biliyoruz ki, yaşanan her teknolojik gelişme, o teknolojiyi üretilen ülkelerle, teknolojik bağımlılığı olan ülkeler arasındaki sömürü ve bağımlılık ilişkisini daha da perçinliyor.

Bir başka deyişle bilgi ve teknolojiyi elinde tutan güçler dünya üzerindeki egemenliklerini daha da pekiştiriyorlar.

Gönül isterdi ki, ülkemizin bilim, teknoloji, sanayi ve mühendislik alt yapısının güçlendirilmesi, Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerinin, inovasyonun ve teknoloji yoğun üretimin desteklenmesi ülkemizin asli ekonomik önceliği olsaydı.

Ancak üzülerek belirtmek gerekir ki, ülkemizde 1980'li yıllardan itibaren kesintisiz olarak uygulanan rant temelli politikalar nedeniyle üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi ve insanı ikincilleştiren bir ekonomik yapı oluşturuldu.

Ülke ekonomisi arazi rantı üzerine temellendirildi. İnşaat, finans ve gayrimenkul sektörleri de bu temelin odağına yerleştirildi.

Sanayi bölgelerinde binlerce kişinin istihdam edileceği tesisler yerine, kent merkezlerinde binlerce dairelik konut projeleri daha çekici hale getirildi.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayırımı gözetmeksizin arsa olarak değerlendirildiği rant ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

### **Sevgili Arkadaşlar,**

Gelinen noktada, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesine baktığımızda, büyük bir bölümünün özelleştirilen eski KİT'lerden, 1930'lu yıllardan itibaren devlet teşvikiyle kurulan sanayi kuruluşlarından ve doğrudan dış yatırımlardan oluştuğunu görüyoruz.

Bu listede neoliberal politikaların uygulanmaya başlandığı dönemden sonra kurulan tek bir sanayi kuruluşuna bile rastlamıyoruz. Ülkedeki köklü şirketler dahi yatırımlarını sanayi üretiminden hizmet sektörüne kaydırmaktadır.

Ülkemizde artık her holding kendi gayrimenkul şirketini, kendi alışveriş merkezini kurmaktadır.

Türkiye'nin en zengin insanları listesine baktığımızda ise, büyük bir çoğunluğunun inşaat ve gayrimenkul işleriyle, hiçbir toplumsal yarar sağlamayan ödeme garantili KOİ projeleriyle, yok pahasına özelleştirilen kamu işletmeleriyle yükselişe geçen isimlerden oluştuğunu görüyoruz.

Bu manzara ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çarpıklığın en özet halidir.

Dışarıdan gelen sıcak para ile şişen bu rant ekonomisi bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Bu sürecin bizi getirdiği nokta, ülkemiz mühendislik, bilim ve teknoloji alt yapısının çökertilmesi, üretim yeteneğimizin aşındırılması, bölgeler arası eşitsizliğin daha da büyümesi, dışa bağımlılığın daha da pekişmesi oldu.

Bugün içinde bulunduğumuz sosyo ekonomik bunalımda bu çarpık ekonomik yapının bir sonucudur.

### **Sevgili Katılımcılar,**

Ülke olarak zor bir dönemden geçtiğimizi hepimiz biliyoruz.

Akılın ve bilimin yolundan sapıldığı anda kendimizi kör bir karanlıkta, içinden çıkılmaz bir bataklıkta buluyoruz.

Bugün içinden geçtiğimiz derin krizin nedenini biraz da burada aramız gerekiyor.

## Sevgili Arkadaşlar,

Ülke paramız bu kadar değersizleştiyse, gelirlerimiz bu kadar düştüyse, işletmeler yatırım yapamaz hale geldiyse, insanlarımız borç yükü altında eziliyorsa, işsizlik, hayat pahalılığı, yoksulluk bu denli arttıysa bunun nedeni yıllardır uygulanan yanlış politikalar ve önceliklerdir.

Bugün tüm ülke halkı olarak bu yanlış politika ve tercihlerin yıkıcı etkilerini gündelik hayatımızın her anında iliklerimize kadar hissediyoruz.

Bütün toplumsal kesimler gibi bu gelişmelerden biz, mühendis, mimar ve şehir plancıları da doğrudan etkileniyoruz.

Hepimiz giderek daha fazla yoksullaşıyoruz.

Hepimiz giderek daha zor koşullarda yaşıyoruz.

Artık sadece kendi hayatımızdan değil, gelecek kuşaklarımızın hayatlarından da feragat ederek yaşıyoruz.

Ülke olarak büyük bir çöküş yaşıyoruz ve bu çöküşte kamucu, toplumcu değerlere sahip çıkmaktan başka bir çikşimiz bulunmuyor.

Bu noktada gerek duyduğumuz şey toplumsal kalkınmadır. Bunun için stratejik ön görüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde uzun erimli ulusal-toplumsal çıkarları esas alan politikalar gerekmektedir.

Ülkemiz bilim ve teknolojiye yetkinleşmeli; bunu ülke ölçeğinde refah sağlayıcı toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla kapsamlı bir ulusal strateji belirlenmelidir.

Yaklaşık olarak son 35 yıldır özelleştirme, serbestleştirme, kuralsızlaştırma, finans ve rant uygulamalarıyla tahrip edilen ekonomik ve sosyal yapı, kamusal bir anlayışla yeniden ayağa kaldırılmalıdır.

Doğaya ve insan yaşamına saygı gösteren bir yaklaşımla üretim, sanayileşme, kalkınma tam istihdam ve toplumsal refah perspektifi benimsenmelidir.

Topraklarımız, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız, mühendislerimiz ve emekçilerimiz az sayıdaki türedi için değil, ülkemizin, toplumumuzun gelişmesi için seferber edilmelidir.

Bizler TMMOB olarak 70'li yıllardan beri sahip olduğumuz bilimsel-teknik aklı, sömürgeci değil halkın çıkarları için kullanmanın mücadelesini verdik, veriyoruz.

Bugün burada bizi bir araya getiren de, bilimsel-teknik alandaki gelişmeler ile birikimlerimizi paylaşmak ve toplum yararına kullanabilmektir.

Bu anlayışla kongremizin hepimiz adına verimli geçmesini diliyorum; TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve dostlukla selamlıyorum. Teşekkür ederim."

## TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: ŞİDDETİN HER ŞEKLİNİ LANETLİYORUZ!

**TMMOB Kadın Çalışma Grubu, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla 25 Kasım 2024 tarihinde kitlesel bir basın açıklaması yaptı.**



25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Gününde, TMMOB'li Kadınlar olarak gericiliğe, yoksulluğa ve şiddete karşı, eşit ve özgür bir gelecek için herkesi dayanışmaya, örgütlenmeye ve ses çıkarmaya çağırıyoruz.

Kadın yaşamını değersizleştiren, kadını korumayan, kadın cinayetlerini ve kadına şiddeti adeta ceza

indirimleri ve cezasızlıkla hoş gören, kadınların adeta bir "cins kırımına" doğduğu andan itibaren maruz kalmasını ve bu düzeni kabul etmiyoruz.

TMMOB'li Kadınlar olarak bu düzeni örgütlü yapımızla, birbirimize güvenimiz ve bağlılığımızla değiştireceğiz. Laik, eşit, özgür, aydınlık ve şiddetsiz bir ülkeyi hep beraber yeniden kuracağız.

Korkmadan, eğilmeden direnecek, birleşecek gücümüz var ve kazanacağız.

Unutmayalım ki, şiddet yalnızca bir suç değil, aynı zamanda bir toplumun yansımasıdır.

Kadınların, kız çocuklarının ve LGBTİQ+ bireylerin yaşadığı şiddet, sadece bireyleri değil, toplumları da derinden etkilemektedir. Bir toplumun oluşmasında kadının rolü ve gücü çok önemlidir. KADINLAR Her gün, ekonomik, dijital, psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete

maruz kalmakta; karar ve uygulama mekanizmalarında ise çoğunlukla erkekler yer almaktadır.

Siyasi iktidar bu durumu değiştirmek için sesini çıkaramamakta, adeta sağır, dilsiz ve kör kalmaktadır. İstanbul Sözleşmesini iptal edip 6284'ü uygulamamakta ısrar ederek, şiddeti destekleyen yasa ve yönetmeliklerle adeta şiddeti meşru kılmaktadır.

### **KADIN CİNAYETLERİ POLİTİKTİR!! 6284'Ü UYGULA!!!**

Toplumun her alanında gittikçe artan şiddetin sebebi AKP iktidarı döneminde siyasal islamın yarattığı totaliter, laiklik karşıtı tarikatlar, cemaatler ve dernekleri destekleyen, toplumu ayırıştırın politikalar olduğunu biliyoruz.

Şiddet, bir insan hakları ihlali olup, toplumda eşitlik, adalet ve özgürlük arayışını ve insan onurunu derinden sarsmaktadır.

Kadınların, kız çocuklarının ve LGBTİQ+ bireylerin özgür ve güvenli bir yaşam sürme hakkı, kadın erkek tüm toplumun sorumluluğundadır.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre;

2023 yılında, 315 kadın cinayetini işlenmiş, 248 şüpheli ölümün gerçekleştiği toplam 563 kadının katledildiği raporlanmıştır. 2024 Ekim ayında ise, 71 kadın öldürülmüş bunun 48'i kadın cinayeti 23'ü şüpheli ölüm olarak belirtilmiştir.

Bu nedenle, Kadınlar olarak, şiddeti durdurmak ve kalıcı çözümler üretmek için iktidarı ve muhalefeti artık harekete geçmeye çağırıyoruz.

Siyasi iktidara, muhalefete ve toplumun her kesimine buradan sesleniyoruz;

- Şiddeti destekleyerek, kadınlara, çocuklara, LGBTİQ+ bireylere, hayvanlara ve ağaçlara yaşam hakkı tanımayanlara,
- Bu cinayetleri görmezden gelenlere, hafifletici sebeplerle ceza indirimi sağlayanlara,
- Kadınları eğitim, iş ve sosyal alanlarda yok sayarak, sadece evde hizmetli ve bakıcı olarak gören zihniyete,

• Laiklik ve Cumhuriyet'in öngördüğü çağdaş eğitim sistemi yerine, İslami eğitim modelini esas alanlara,

• Kadınların ve çocukların nafakasını kaldırmaya çalışarak kadını erkeğe mahkumiyetini yasallaştırmaya çalışanlara,

• Ananın çocuğu ile bağ kurmasını sağlayan anadilini yasaklayanlara,

• Evladının yıllardır nerede olduğunu bilmek için eylem yapan Cumartesi annelerine şiddet uygulayanlara,

• Kadınların şiddete ve kadın cinayetlerine karşı yaptıkları eylemlere şiddetle karşı çıkıp şiddet uygulatanlara,

• Laikliği ve anayasal eşitlik hakkını yok sayanlara,

• 6284'ü uygulamayıp İstanbul Sözleşmesi'ni iptal edenlere,

verilecek tek bir cevabımız var; Kadın hakları ve yaşamı üzerinden siyaset yapmaktan vazgeçin!!! Çünkü BİZ KADINLAR eşitlikten, özgürlükten, yaşam tarzımızdan ve haklarımızdan VAZGEÇMİYORUZ!!!

Hayattan para için koparılan yenidoğan bebeklerin, Narinlerin, Şirinlerin, Rojinlerin, Ahoo Daryaei'nin, Mahsa Amini'nin sesi olmak ve bir canımızı daha elimizden almalarına izin vermemek için kadın dayanışmasının yaşatacağına inanmalı, yalnız olmadığımızı ve birlikte güçleneceğimizi bilmeliyiz.

Bu nedenle, eşit ve adil bir toplum oluşturmak için mücadele edeceğiz. Eşitlik, adalet ve insan hakları mücadelesinde TMMOB'li kadınlar olarak buradayız. Biz hiç yorulmadık, vazgeçmedik, boyun eğmedik. Yasta değil isyandayız, kadın cinayetlerinin hesabını soracağız.

Susmuyoruz, Korkmuyoruz, Vazgeçmiyoruz

Yaşasın Kadın Dayanışması!

Yaşasın TMMOB Kadın Örgütüllüğü!

YAŞASIN TMMOB!

**TMMOB Kadın Çalışma Grubu**

# TMMOB VE BAĞLI ODALARI 70 YILDIR SUSMADI, SUSMAYACAK!

**TMMOB ve Bağlı Odaları, 27 Kasım 2024 tarihinde TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Birliğimizin ve Odalarımızın özerk yapısını ortadan kaldırmayı amaçlayan değişikliğe ilişkin "TMMOB ve Bağlı Odaları 70 Yıldır Susmadı, Susmayacak!" başlıklı ortak bir basın açıklaması yaptı.**



TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair pek çok alanda kamusal denetimin zayıflatılmasına ilişkin düzenlemelere yer verilirken bu alanlarda meslek odalarının da işlevsiz kılınması hedeflenmektedir.

Kanun teklifi içerisinde Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında yer alan ı) Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek." ifadeleri ile 700 binden fazla mühendis, mimar ve şehir plancısının üye olduğu TMMOB'nin ve bağlı Odalarının kendilerini ve üyelerini bağlayıcı karar alma ve yetkilerine engel olunmaya çalışılmaktadır.

Demokratik hukuk devletine dayalı bir düzende yasaların açık, belirli, anlaşılır ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Ayrıca, halkın parlamentoda etkin temsili, milletvekillerinin ve kamuoyunun yasa tekliflerini gereği gibi inceleyebilmesi ve teklife ilişkin görüşlerini açıklayabilmesi ile mümkün olabilir. Oysa ülkemizde sıklıkla karşılaştığımız üzere bir kez daha torba kanun yoluyla değişiklik yapılmak istenmektedir. Değişikliklere ilişkin Birliğimizden görüş alınmaması bir yana, milletvekillerinin incelenmesi dahi olanaksız kılınmıştır. Bütün bu Yasalaştırma sürecinin, demokratik hukuk devletinde olması gereken nitelikli yasa kavramı ve Anayasa'da var olan hukuk devleti ile bağdaşması mümkün değildir.

Yapılan işlem en başından itibaren yanlıştır. Bu düzenleme gündeme getirilirken, ülkemizdeki tek mühendislik ve mimarlık meslek kuruluşu olan Birliğimizden görüş alınmak bir yana, bilgilendirme dahi yapılmamıştır.

İfade etmek gerekir ki kapalı kapılar ardında, alelacele yapılan görüşmelerle yürütülen bu süreçte yalnızca Birliğimizi değil; imar ve yapılaşma sürecinde görev alan yerinden yönetim kuruluşlarının, mahalli idarelerin yetkileri gasp edilmekte, görev alanlarına müdahale edilmektedir. Oysa Anayasada, devletin merkezi yönetim ve yerinden yönetim esaslarına göre yönetileceği açıkça düzenlenmiştir. Yerinden yönetim kuruluşlarının yetkilerinin elinden alınarak işlevsiz hale getirilmesi, Anayasanın öngördüğü bu düzeni bozmakta, açıkça Anayasayı ihlal etmektedir. TMMOB'ye bağlı Odalar Anayasa'nın 135. maddesine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır, demokratik meslek Odalarıdır. Her bir Odamızın Anayasa'dan ve 6235 sayılı TMMOB Yasası'ndan aldığı yetkiyle oluşturduğu uygulama yönetmelikleri doğrultusunda Genel Kurulları, Yönetim Kurulları, Onur Kurulları, Denetleme Kurulları bulunmaktadır. Kurulduğu günden bugüne TMMOB ve bağlı Odaları, yargının denetiminde, kendi üyelerince demokratik seçimlerle belirlenen yetkili organları eliyle karar alan ve uygulayan, merkezi idareden ayrı özerk bir yapıya sahip olmuştur.

Bu düzenleme "bakanlığın görev alanına giren konularda" gibi, ucu açık ve belirsiz bir tanımlamayla TMMOB ve Odalara ilişkin mevzuatı hazırlama ve denetleme yetkisini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına devrederek idari hiyerarşi içine almakta, Birliğimizin özerk yapısını ortadan kaldırmaktadır. Bu düzenleme en geniş anlamıyla mesleki-demokratik kitle örgütü, dar anlamda ise kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşu olan Birliğimizin ve bağlı Odalarının çağdaş demokrasilerin en önemli gereklerinden biri olan "denge-fren mekanizmasını" yok saymaktadır.

Birliğimiz, Anayasada da kural altına alındığı üzere Kanunla kurulmuş, bu kapsamda amaçları, görev, yetki ve sorumlulukları da kuruluş kanununda düzenlenmiş ve aynı Kanunda kendi mevzuatını hazırlama yetkisi Anayasa'nın 124. maddesine paralel olarak TMMOB ve Odaların yetkili organlarına bırakılmıştır. Altını önemle

çizmek gerekir ki Anayasa'nın 135. maddesi ile kuruluş Kanunumuz olan 6235 sayılı Yasa'nın varlığı, Birliğimiz ve bağlı Odalar dışında hiçbir organ tarafından bu alanda mevzuat düzenlemesi yapılamayacağını göstermektedir. Hiçbir organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz. Yapılması öngörülen düzenleme anayasal düzenin kendisini hiçe saymaktır.

TMMOB'nin hedef alınmasının altında yatan temel neden Birliğimizin, kamusal niteliğinden ve toplumsal mücadele anlayışından gelen örgütlü yapısıdır. Çünkü Birliğimiz, sermaye ve rant çevrelerinin ölçsüz ve denetimsiz uygulamalarına karşı sadece ülke varlıklarının ve toplumsal çıkarın değil, aynı zamanda meslektaşlarımızın ve mesleğimizin de koruyucusu durumundadır. Üyelerimiz mesleklerini icra ederken, ideolojik dayatmalara ve siyasal baskılara maruz kalmıyorsa eğer, bu durum, Birliğimizin her türlü güç odağından bağımsız duruşu ve statüsü sayesinde.

Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslektaşların birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak amacıyla faaliyetlerini yürüten TMMOB'ye dönük her türlü baskı ve kısıtlama halkımız, mesleğimiz, meslektaşlarımız ve meslek alanlarımız için daha büyük yıkımlara neden olacaktır.

Yalnızca Birliğimize yönelik değil; kent hakkını doğrudan ilgilendiren düzenlemeler içeren, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına alan Anayasa hükümlerini ihlal eden, kentleşme ve yapılaşmaya dair düzenlemeleri itibarıyla de bu torba teklif her yönüyle ülkemizin ve halkımızın zararındadır.

Yapılacak bu değişiklikle TMMOB ve bağlı Odaları hedef alınmaktadır çünkü;

Birliğimiz, İliç'ten Soma ve Ermenek'e maden facialarının; Akkuyu'dan Sinop'a nükleer kirliliğin, Fırtına Deresi'nden Munzur Vadisi'ne özgür akması engellenen derelerin, Aydın'dan Filyos'a yok edilen tarım alanlarını korumak, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın halkımızın elinden alınmasını engellemek için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, Salda Gölü'nden Van Gölü'ne su havzalarının, Kuzey Ormanlarından Kazdağlarına ormanların, Karasu'dan Akdeniz'e kıyıların, Marmara'dan Karadeniz'e denizlerin korunması için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, kamu arazileri, okullar, hastaneler, devlet binaları gibi kamusal varlıkların; kent meydanları, donatı alanları ve tarihî yapılar gibi kentsel değerlerin, bin yıldır yaşanan mahalleler, yerleşik kültürler ve sosyal dokuların korunması ve kamu yararına kullanılması ile toplu ulaşım, halk sağlığı, sağlıklı ve yaşanabilir çevre, temel hak ve özgürlükler gibi konularda mesleki uzmanlıklara dayalı bilimsel ve teknik gerekçelerle sürdürdüğü hukuksal mücadele ile idarenin işlem ve kararlarının yargı tarafından denetlenmesini sağlamak için mücadele etmektedir.

TMMOB'nin toplumsal yarar anlayışı, sermayenin sınırsız sömürsüne açılan her alanda örgütlü, mesleki, demokratik kitle mücadelesinin gereğidir. Getirilmesi öngörülen bu değişiklik kamu varlık ve birimlerinin talan sürecini hızlandırmanın yanı sıra ülkemizin geleceğine de tehdit oluşturacaktır.

Yapılması öngörülen bu düzenlemenin tek amacı Birliğimizin özerkliğini ortadan kaldırılarak 'kamu yararı' doğrultusunda çalışmalarını engelleme yoluyla doğal kaynakları, halkın kullanımına açık alanları, tarihi değerleri, kamu yararı dışında kullanmanın önündeki engelleri temizlemek, rant çevrelerine dikensiz gül bahçesi açmaktır.

Bu yüzden Birliğimizin özerkliğine yönelik bu saldırı, ülkemize ve halkımıza da yönelmiş bir saldırıdır.

Muhtemelen Mecliste bugün oylanacak olan kanun teklifinin ilgili maddesine yönelik tüm milletvekillerimizi ret oyu vermeye, ülkemizin ve halkımızın geleceğine sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Herkes bilmelidir ki çalışmalarını Anayasanın 'eşitlik' ilkesi ve 'kamu yararı' doğrultusunda sürdüren TMMOB ve bağlı Odaları, bugüne dek demokratik hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmayan, "itibarsızlaştırılma ve gözden düşürmeyi" amaçlayan birçok benzeri girişime rağmen, kuruluş amaçları doğrultusunda çalışmaktan geri durmamıştır.

Yine herkes bilmelidir ki TMMOB ve bağlı Odaları mesleki, bilimsel, teknik doğrulara dayanarak ülkenin en karanlık dönemlerinde bile faaliyetlerini yürütmüştür. Anayasal güvence, hukukun, insan haklarının ve demokrasinin evrensel normlarına bağlılığımız üyelerimizin demokratik iradelerinin ortaya koyduğu güçle, dün olduğu gibi bugün de sürecektir.

Kurulduğu günden beri kamusal ve mesleki yarar temel ilkesiyle, mesleki-bilimsel teknik doğrulara dayanarak ülkenin en karanlık dönemlerinde bile gerçekleri açıklamaktan geri durmayan TMMOB ve bağlı Odaları üzerinde vesayet tesis etme girişimlerini dün olduğu gibi bugün de boşa çıkaracak; üreten, kalkınan ve hakça bölüşen bir ülke mücadelesini yılmadan sürdürecektir.

**TMMOB ve Bağlı Odaları Susmadı, Susmaz!**

**Yaşasın TMMOB örgütlülüğü! Yaşasın mücadelemiz!**

**Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği**

**Bilgisayar Mühendisleri Odası**

**Çevre Mühendisleri Odası**

**Elektrik Mühendisleri Odası**

**Fizik Mühendisleri Odası**

**Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası**

**Gemi Mühendisleri Odası**

**Gıda Mühendisleri Odası**

**Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası**

**İçmimarlar Odası**

**İnşaat Mühendisleri Odası**

**Jeofizik Mühendisleri Odası**

**Jeoloji Mühendisleri Odası**

**Kimya Mühendisleri Odası**

**Maden Mühendisleri Odası**

**Makina Mühendisleri Odası**

**Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası**

**Meteoroloji Mühendisleri Odası**

**Mimarlar Odası**

**Petrol Mühendisleri Odası**

**Peyzaj Mimarları Odası**

**Şehir Plancıları Odası**

**Tekstil Mühendisleri Odası**

**Ziraat Mühendisleri Odası**

## TMMOB, GEÇİNEMİYORUZ MITİNGİNDEYDİ

**"Geçinemiyoruz! Yoksulluğa Karşı Mücadelede Birleşiyoruz!" çağrısıyla 30 Kasım 2024 tarihinde KESK tarafından düzenlenen mitingde, TMMOB olarak bizler de, "Bütçeden Emeğimizin Karşılığını İstiyoruz" ve "Emeğimize, Mesleğimize ve Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz" şiarıyla bir arada Tandoğan Meydanı'ndaydık.**



Yönetim Kurulu Başkanımız Emin Koramaz başta olmak üzere, TMMOB kadrolarının yoğun katılımıyla gerçekleşen mitingde "Fatura Emekçi Halka Kesilemez!", "Bilimi ve Teknolojiyi Esas Alan, Üreten, Kalkınan, Sanayileşen, Hakça Bölüşen Bir Ülke İstiyoruz!" sloganlarımızla şu taleplerimizi iktidara duyurmak için alandaydık;

\*Ücretli kesimlerin omzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kâr, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Dolaylı vergiler düşürülmeli, tüm gıda ürünlerinde KDV sıfırlanmalıdır.

\*Elektrik, su, doğalgaz ve internet faturaları vergi ve kesintiden muaf tutulmalıdır.

\*Kamu hizmetlerine ve yatırımlarına bütçeden ayrılan pay artırılmalı, kamu hizmetlerinin piyasaştırılmasına, tasfiyesine ve özelleştirme uygulamalarına son verilmelidir. Toplumsal gereksinimleri esas alan planlı bir üretim ekonomisiyle kalkınma ve refaha yol açacak işsizliği azaltacak kamu yatırımları yapılmalıdır.

\*Eğitim, sağlık gibi kamu hizmetlerine ve yatırımlarına bütçeden ayrılan pay daha fazla artırılmalı, demokratik, bilimsel ve teknik bir eğitim için mutlaka bütçe ayrılmalıdır.

\*İş ve istihdam alanındaki tahribatı giderecek bütçe oluşturulmalı, üretimin ithal bağımlılığı azaltacak ve ulusal katma değer zincirini yüksek katma değer üzerinden kesintisiz sürdürmeyi sağlayacak kamu girişimleri yaratılmalıdır.

\*Bilimin ve tekniğin rehber alınarak ülke sanayisinin ve teknolojik alt yapısının güçlendirilmesi, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleki bilgi birikimini ülke kalkınmasına seferber edebilecek kamu yatırımları sağlanmalıdır.

\*Herkes temel gelir güvencesi sağlanmalıdır. Eşit işe eşit ücret esas alınarak her türden ücret adaletsizliği ortadan kaldırılmalıdır.

\*En düşük emekli aylığı en az asgari ücret düzeyine

yükseltilmelidir. Meslektaşlarımızın çalışma hayatında olduğu kadar emeklilik dönemi haklarında da iyileştirme yapılması için bütçe ayrılması elzem bir ihtiyaç haline gelmiştir.

\*Toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe hayata geçirilmelidir.

\*Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı, istihdam artırılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır. Kamunun işlerinin kamu adına görev yapan devlet memurlarınca yapılması, işsiz ve atama bekleyen meslektaşlarımıza kamu istihdamının sağlanması ve ücretlerin de insanca yaşam düzeyine çıkartılması zorunluluktur.

\*Kamuda çalışan meslektaşlarımızın özlük haklarında nitelikli kazanımlar sağlayacak öneriler mecliste bekletilmekte, komisyon ve ilgili kurumların değerlendirmelerine sunulmamaktadır. Bütçe kanunu ile birlikte kamuda çalışan meslektaşlarımızın özlük haklarını iyileştirecek adımların da bir an önce atılması şarttır.

Çok sayıda emek ve meslek örgütünün destek verdiği mitingde "Bu saltanat bitecek" vurgusu öne çıktı. Miting alanına on binlerce yurttaşın gelmesinin ardından KESK Eş Başkanları, emekçilerin taleplerini şu şekilde sıraladı:

\*Öncelikle bütçe hakkımızın önündeki engellerin kaldırılmasını, emekçilerin ve emek örgütlerinin bütçe sürecine katılım sağlayabileceği yasal bir düzenleme yapılmasını istiyoruz.

\*Kamu hizmetlerine ve yatırımlarına bütçeden ayrılan payın artırılmasını, kamu hizmetlerinin piyasalaştırılmasına, tasfiyesine ve özelleştirme soygununa son verilmesini istiyoruz.

\*Toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçenin hayata geçirilmesini, kadınların güvenceli istihdamının



arttırılmasını, kadınları şiddetten koruyacak kamusal hizmetlerin genişletilmesini istiyoruz.

\*Vergide ve ücretlerde adalet istiyoruz. Bunun için; tükettiğimiz her şeyden alınan KDV, ÖTV gibi tüm dolaylı vergilerin düşürülmesini. Yoksulluk sınırına kadar olan maaşların, birinci vergi diliminde sabitlenmesi ve yüzde 10'a çekilmesini istiyoruz. Vergilerimizden oluşan bütçeden alıp Kamu Özel İş birliği (KÖİ) projelerine, Kur Korumalı Mevduat (KKM) sistemine aktarılan Hazine garantilerine son verilmesini istiyoruz. Vergilerimizin, ülkenin kaynaklarının güvenlikçi politikalara, silahlanmaya değil; istihdamın artırılması, yoksulluğun ve işsizliğin önlenmesi, adaletin, barışın ve demokrasinin tesis edilmesi için kullanılmasını istiyoruz.

\*Maaşlarımızda her geçen yıl artan kayıpların karşılanmasını istiyoruz. Asgari ücretin bir işçinin ailesi ile insanca yaşamaya yetecek seviyeye, en düşük emekli aylığının ise asgari ücret seviyesine çıkarılmasını istiyoruz. Biliyoruz ki bunu yapmak için sadece sermaye çevrelerinden almadıkları vergilerin onda biri yeterlidir. En düşük kamu emekçisi maaşının kira, aile, yakacak yardımları ile yoksulluk sınırının üzerine çıkarılmasını istiyoruz.

\*Sözleşmeli, taşeron, ücretli, vekil gibi hür türlü güvencesiz istihdama son verilmesini, tüm çalışanların güvenceli-kadrolu istihdam edilmesini istiyoruz.

\*Eğitimin tüm aşamalarında çocuklarımıza ücretsiz, bir öğün yemek içilebilir su istiyoruz.

Uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan ve temel hakkımız olan; Gerçek Grevli Bir Toplu Sözleşme Yasası talep ediyoruz. Kamuda işe alımlarda, siyasi kayırmacılığa son verilmesini, gençlerimizin işe girmesini engelleyen mülakatın ve güvenlik soruşturmalarının kaldırılmasını istiyoruz. Haksız hukuksuz şekilde KHK'lar ile ihraç edilen tüm emekçilerin derhal görevlerine iade edilmesini talep ediyoruz.

\*Eğitim ve sağlık başta olmak üzere tüm kamu hizmetlerinin ücretsiz, anadilinde, ulaşılabilir ve nitelikli hale getirilmesini, bütçelendirilmesini bu alanda özel sektörün teşvikinden vazgeçilmesini istiyoruz."

Konuşmalar, "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" ve "Birleşe birleşe kazanacağız" sloganlarıyla tamamlandı.

Miting, Suavi konseriyle sona erdi.

# ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZ İÇİN EŞİTLİKÇİ, ÖZGÜRLÜKÇÜ, ADİL, DEMOKRATİK VE YAŞANILABİLİR BİR DÜNYA İSTİYORUZ

TMMOB Yönetim Kurulu, 3 Aralık 2024 tarihinde Dünya Engelliler Günü dolayısıyla bir basın açıklaması yaptı.



Ülkemizin de imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesinde, insanlık ailesinin tüm mensuplarının doğuştan sahip oldukları hakların dünyada özgürlüğün, adaletin ve barışın temeli olduğunun altı çizilmiştir. İnsan hak ve özgürlüklerinin evrensel nitelikleri gereği, tüm insanlar gibi engelli bireylerin de bu haklardan herhangi bir ayrımcılığa uğramaksızın yararlanmalarının güvence altına alınması gereklidir.

Öznesinde insan olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve bağlı meslek odaları da toplumu, her kesimiyle bir bütün olarak değerlendirmekte, yaşamın her alanının erişilebilir durumda olması, erişilebilirliğin sürdürülebilir kılınması ve her vatandaşın eşit yararının sağlanması ilkesiyle hareket etmektedir.

TMMOB olarak tüm dezavantajlı yurttaşlarımız adına yaşanabilir bir dünya için çözüm bekliyoruz.

Engellilerin günlük hayatlarına destek olması beklenen ve çalışma yaşamını düzenleyen mevzuattaki ve denetimlerdeki eksiklikler ve yetersizliklerden dolayı engelli bireylerin yaşadığı sorunlar giderek artmaktadır.

Engelli yurttaşlarımız her geçen gün ağırlaşan hem ekonomik koşullarla hem yapısal kent sorunlarıyla yaşam mücadelesi vermektedirler. Kentlerimizin fiziki yapısından eğitime, sağlığa, ulaşım ve çalışma yaşamına kadar tüm alanlar engelli yurttaşlarımız için aşılması giderek zorlaşan sorunlarıyla doludur. Mevcut sözleşmeler, yasa ve yönetmelikler engelli yurttaşlarımız lehine sonuçlar üretmekten uzak, yetersiz ve kâğıt üzerinde düzenlemeler olarak kalmakta, engelliler adeta yok sayılmaktadır.

Kentlerimizde sadece engelliler için değil, yaşlı, hasta, hamile, küçük çocuklu aile, çocuklar ve hemen hemen tüm bireyler için mekânsal engeller bulunmaktadır. Bu sebeplerle kentlerimizden başlayarak hayatı yaşanılabilir kılmanın yollarını aramak ve uygulamak zorundayız.

Engelli yurttaşlarımızın bir diğer sorunu olan istihdam sorunu ise çözüm bulunması gereken öncelikli sorunlarından biridir.

Yasa gereği kamu kurumlarında ve özel sektörde engelli bireylerin çalıştırılması zorunluluğuna dair oranların yetersiz kaldığı ve bu oranlara uyulmadığı açıktır. İşgücüne katılan engellilerin ise çok az bir bölümü eğitim aldıkları alanda istihdam olanağı bulabilmektedir ve engellilerin yarısından çoğu nitelsiz işlerde çalışmaktadır. Mevcut kotalar, her eğitim düzeyinden ve meslekten vasıflı engellileri de kesinlikle kapsayacak biçimde artırılarak bu sorunların engelli yurttaşlarımız lehine düzeltilmesi mümkündür. Kota uygulaması dışında da engelli istihdamına yönelik yatırımlar ve uygulamalar hayata geçirilmelidir. Çalışmak isteyen engellilerin başvurularının hiçbirinin karşılıksız kalmayacağı yeni çalışmalar yürütülmelidir.

Engellilere yönelik devlet kadrolarına geçişlerde eğitim aldıkları alanda istihdam kolaylığı sağlanarak teşvik edici uygulamalar hayata geçirilmelidir. Özellikle engelli yurttaşlarımızın çalışma hayatında işe gidiş-gelişlerinde yaşadıkları sorunlar devlet güvencesi altına alınarak kalıcı çözüm bulunmalı, çalışmak isteyen engelli yurttaşlarımızın bu sorunlar nedeniyle eve hapsolmalarının önüne geçilmelidir.

Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim ile meslek yaşamına katılmak gibi temel haklardan yoksun bırakılma, sosyal dışlanma gibi daha birçok sorunla karşı karşıya bırakılan engelli bireylerin toplum içinde sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri toplumsal yaşamın her alanındaki ayrımcı uygulama ve düzenlemeyi kaldırmakla mümkündür. Engelli bireyler, haklarında başkaları tarafından karar verilen ve özellikle koruma ve yardım vurgusu ile anılmak yerine kendi yaşamları üzerinde yetki ve karar sahibi olan hak özneleri ve özerk bireyler olarak kabul edilmelidir.

Ülkemizin içinden geçmekte olduğu bu zor zamanlarda toplumun tüm kesimleri ile birlikte engelli yurttaşlarımızı önceleyerek acil taleplerinin giderilmesi, sağlık ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarının eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve



demokratik bir anlayışı benimseyen kamucu bir yaklaşım ile karşılanması gerekmektedir.

Engelli mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın yaşanabilir bir hayat ve çalışma koşullarına kavuşması için sorunlarımıza çözüm istiyoruz.

TMMOB olarak, engelli yurttaşlarımızın ve

meslektaşlarımızın sorunlarının çözümü için mücadele etmeye her zaman hazır olduğumuzu, yaşanmaz kılmak yerine yaşatmak, yaşamı ise her zaman daha onurlu kılmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle bir kez daha kamuoyuna saygıyla bildiririz.

**TMMOB Yönetim Kurulu**

## **KESK-TMMOB-TTB: GREV HAKTIR, YASAKLANAMAZ! BİRLEŞİK METAL İŞ'İN, METAL İŞÇİLERİNİN HAKLI MÜCADELESİNİN YANINDAYIZ!**

**KESK, TMMOB ve TTB olarak işçilerin, emekçilerin en temel anayasal hakkı olan grevin erteleme adı altında yasaklanmasını kınıyoruz ve konuya ilişkin 16 Aralık 2024 tarihinde ortak bir basın açıklaması yaparak "Grev Haktır, Yasaklanamaz! Birleşik Metal İş'in, Metal İşçilerinin Haklı Mücadelesinin Yanındayız!" diyoruz.**



Mevcut iktidar bir taraftan işçileri, emekçileri her geçen gün daha fazla yoksulluğa, sefalete, güvencesizliğe iten politikalara imza atarken diğer taraftan bu politikaların da bir sonucu olarak artan saldırılara karşı milyonların en temel anayasal haklarını kullanmalarını dahi engellemeye çalışıyor.

Bu kapsamda en son Cumhurbaşkanı kararı ile Birleşik Metal İş üyesi metal işçilerinin grevi "milli güvenliği bozucu nitelikte" olduğu gerekçesiyle "ertelenmiştir".

Öncelikle kararın adı 'grev erteleme' olsa da gerçekte fiilen grev yasağı olduğunu artık bu ülkede bilmeyen yoktur.

Nitekim bu son "erteleme" ile AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bu yana 21 grev "erteleme" adı altında yasaklanmıştır.

Bu yasaklamalara gerekçe olarak grevlerin ya "milli güvenliği" ya "genel sağlığı" ya da "kamu düzenini bozucu nitelikte" olduğu gerekçeleri ileri sürülmüştür.

Oysa Türkiye'de milli güvenliği de genel sağlığı da kamu düzenini de bozanlar ne işçilerdir ne de emekçilerdir.

Bu ülkede milli güvenliği de genel sağlığı da kamu düzenini de bozanlar:

İşçilere, emekçilere 19. Yüzyıl kölelik koşullarını dayatıp buna karşı hak arama yollarını kaptan, grevleri OHAL'den istifade ederek engellediklerini itiraf edenler, anayasaya aykırı olarak çıkardıkları KHK'ler ile mevcut grev

yasaklarının kapsamını daha da genişletenlerdir.

Kayıt dışı, taşeron, esnek ve güvencesiz çalıştırma biçimlerini yaygınlaştırarak ülkeyi sermaye için ucuz iş gücü cennetine çevirenlerdir.

İşçilerin, emekçilerin insanca çalışma ve yaşam taleplerine kulak tıkayan, sendikal mücadelesini 'suç' olarak görenlerdir.

Sermayeye- patronlara teşvik üstüne teşvik veren, vergi ve prim borçlarına af üstüne af çıkartıp bütün yükü işçilerin, emekçilerin sırtına yıkanlardır.

KESK, TMMOB ve TTB olarak işçilerin, emekçilerin en temel anayasal hakkı olan grevin erteleme adı altında yasaklanmasını kınıyoruz.

Ülkede hayata geçirilen tüm emek karşıtı, sermaye dostu politikaların altında imzası olanların, yabancı tekellere ait devasa kârlar elde eden 8 işletmede çalışan işçilerin Anayasal hakkı olan grevi "milli güvenliği" diyerek yasaklaması kabul edilemez.

Pervasız, hukuksuz, keyfi engellemeye karşı "Grevlerimiz, üyelerimizin kabul edeceği adil bir toplu iş sözleşmesi imzalanıncaya kadar sürecektir" kararı alan Birleşik Metal İş Sendikasının ve metal işçilerinin haklı mücadelesini selamlıyor, tüm kamuoyunun bu haklı mücadelenin yanında olduğumuzu bilmesini istiyoruz.

**KESK-TMMOB-TTB**

## TMMOB MARMARA BÖLGE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Marmara Bölge Toplantısı, "TMMOB ve Marmara Bölgesi Çalışmaları" gündemiyle 14 Aralık 2024 tarihinde İstanbul'da Maltepe Belediyesi Türkan Saylan Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.



TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın açılış konuşması ile başlayan Marmara Bölge Toplantısı,

TMMOB Genel Sekreter Vekili Özgür Topçu'nun TMMOB Çalışmaları sunumu ile devam etti.

Maltepe Belediye Başkanı Esin Köymen'in konuşmasının ardından; Birce Altay (Edirne İKK Sekreteri), Aydan Adanır (İstanbul İKK Sekreteri), Erol Özkan (Kırklareli İKK Sekreteri), Cemal Polat (Tekirdağ İKK Sekreteri), Arif Cevzici (Bilgisayar MO), Zeynep Karamanlı (Çevre MO), Erhan Karaçay (Elektrik MO), Atılay Özay (Gemi Makineleri ve İşletme MO), Sinem Kalaycı (İnşaat MO), Cafer Çetin (İnşaat MO), Burak Çatlıoğlu (Jeofizik MO), Savaş Karabulut (Jeofizik MO), Ezgi Kılıç (Makina MO), Aynur Savaş Uluğtuğ (Mimarlar Odası), Hüseyin Bademci (Mimarlar Odası), Evrim Karaman (Peyzaj MO), Murat Kapıkıran (Ziraat MO), Deniz Kapıkıran (Ziraat MO) söz alarak bölge ve TMMOB çalışmaları hakkında bilgi ve fikir alışverişinde bulundular.

## DİSK-KESK-TMMOB-TTB: HALK İÇİN BÜTÇE, DEMOKRATİK TÜRKİYE

DİSK, KESK, TMMOB, TTB, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmekte olan 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'ne ilişkin değerlendirmelerini ve taleplerini 20 Aralık 2024 tarihinde ortak bir basın açıklamasıyla kamuoyuyla paylaştı.



2025 Bütçe Kanunu Teklifi'ne ilişkin Meclis önünde yapılmak istenen basın açıklaması polis barikatıyla karşılaştı ve dağıtılmaya çalışıldı. Kitle Madenci Anıtı önünde yeniden bir araya geldi. Burada da açıklamaya izin verilmedi ve yaşanan arbedede polis gözaltılar gerçekleştirdi. Gözaltına alınanlar arasında TMMOB Genel Sekreter Yardımcımız Eren Şahiner de yer aldı. Uzun mücadeleler sonucu DİSK, KESK, TMMOB, TTB Sakarya Caddesi'nde basın açıklamasını gerçekleştirdi. Dört örgüt adına açıklamayı TMMOB Genel Sekreteri Özgür Topçu okudu. Yapılan açıklama şöyle:

Değerli Basın Emekçileri, Değerli Arkadaşlar,

Bugün Meclis'te geleceğimiz için hayati önem taşıyan Bütçe görüşmeleri gerçekleştiriliyor. Bizler, emeğiyle geçinenler, yaşam mücadelesi verenler meydanlarda haklarımızı talep ederken, onlar, rant bütçesini, sermaye bütçesini oylatmaya çalışıyorlar.

Bizler bu bozuk düzene, emekçiyi, halkı dışlayan bu sermaye düzenine karşı durmak için buradayız.

İsrarla bizi duymazlıktan gelen iktidar temsilcilerine buradan bir kez daha sesleniyoruz: Halk için bütçe istiyoruz. İnsan onuruna yaraşır bir yaşam istiyoruz.

Çünkü yüksek enflasyon karşısında her gün ama her gün yoksullaşırken yaşam mücadelesi veriyoruz.

Sadece ekonomik olarak değil, siyasi ve toplumsal bir krizin de içinden geçiyoruz.

22 yıldır uygulanan usulsüzlük, kuralsızlık ve yolsuzluklar üzerine oturtulmuş neoliberal ve rantçı politikalar, bizleri yoksulluğun pençesine sürüklemiş, bizleri temel ihtiyaçlarımızı karşılayamaz koşullara sürüklemiştir.

Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki doğduğunuz an aldığımız nefese dahi göz dikiyorlar. Emekçinin boğazından

geçen tek bir lokmaya, emeklerimize, haklarımıza, geleceğimize saldırıyorlar.

Her gece yarın nelere zam gelecek, eriyen ücretlerimizle nasıl geçineceğiz, kara kışı nasıl atlatacağiz endişesiyle yatıyoruz.

Başta temel gıda maddeleri olmak üzere bütün harcama kalemlerindeki yıllık fiyat artışı yüzde 50'yi geçti. Akaryakıtta, doğalgaza, elektriğe birbiri ardına fahiş zamlar yapılıyor. Ev kiralari, ulaşım ücretleri, haberleşme giderleri akıl almayacak kadar yükseliyor.

En temel haklarımız olan sağlık, barınma, eğitim, sosyal güvenlik, emeğiyle geçinenler için neredeyse birer lüks haline getiriliyor.

Her şey pahalalanırken, her şeyin fiyatı yükselirken artmayan tek şey emeğiyle geçinenlerin gelirleri oldu.

Hepimiz giderek daha zor koşullarda yaşıyoruz. Artık sadece kendi hayatımızdan değil, gelecek kuşaklarımızın, çocuklarımızın hayatlarından da feragat ederek yaşıyoruz.

Ne için?

İktidar sahipleri koltuklarını koruyabilsin, onların etrafındaki bir avuç sermayedar daha da zenginleşebilsin daha da lüks içerisinde yaşayabilsin diye.

İşte, bu koşullar altında kabul edilecek 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi, halkın hiçbir sorununa çözüm olmayacaktır.

Bizler, bu dünyayı döndürenler, ülkenin tüm değer ve güzelliklerini üretenler, işçiler, emekçiler, emekliler, işsizler, güvencesiz bir geleceğe hapsolan milyonlar olarak, bu oldubittiyi kabul etmiyoruz!

Tüm ekonomik yükü ve vergi yükünü halkın sırtına yükleyen rantçı bütçeyi kabul etmiyoruz.

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin yok sayılmasını, kadın istihdamındaki adaletsizlikleri, işyerinde şiddet ve tacize karşı ILO sözleşmesinin dahi onaylanmamasını, kadınların kamusal hizmetlere eşitsiz erişimini, bakım ve ev içi emeğinin yok sayılmasını kabul etmiyoruz.

Eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe harcanması gereken bütçenin, yandaşlara, tarikat ve cemaatlara, silah tüccarlarına aktarılmasını kabul etmiyoruz.

Bizler halk için bütçe istiyoruz.

Eşit, özgür, adil ve demokratik bir Türkiye için bütçe istiyoruz.

Yarattığımız değerlerin, oluşturduğumuz kaynakların insanca bir yaşam, insanca çalışma koşulları ve iş güvencesi,

parasız kamusal hizmet olarak geri dönmesini istiyoruz.

Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınan adil bir vergi düzeni istiyoruz.

Gelirde adalet, vergide adalet istiyoruz.

### **Değerli Arkadaşlar,**

Biliyoruz ki bu sömürü düzeni kendiliğinden değişmeyecek. Halk için bütçe ve demokratik bir Türkiye toplumsal mücadelelerle elde edilebilecek bir kazanım olacaktır.

Bizlere her geçen gün daha fazla yoksulluk, sefalet, güvencesizlik dayatılan bu pespaye sistemi değiştirmek ve dönüştürmek elimizde!

Tüm emekçileri ve halkımızı ağırlaşan yaşam koşullarına, hayat pahalılığına, insafsız vergi düzenine ve yoksullaşmaya karşı demokratik ve adil bir ülke için birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

Ekmek ve emek mücadelesi gelecek mücadelesidir.

Demokratik bir Türkiye'yi hep birlikte kuralım. Hep birlikte yoksullaşmaya hayır diyelim.

Kamuoyuna ve basına saygılarımızla

### **DİSK-KESK-TMMOB-TTB**



Yapılan açıklama sonrası TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz da bir konuşma yaptı. Koramaz şöyle konuştu:

“Sevgili Dostlar, Sevgili Mücadele Arkadaşlarım, Sevgili Basın Emekçileri,

Hepinizi bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları adına sevgiyle dostlukla selamlıyorum.

İnsanca bir yaşam için, onurlu bir yaşam için, emeği için yollara düşen, hakları için ülkenin dört bir yanında mücadele eden tüm emekçilere selam olsun.

Bildiğiniz gibi dün gece itibarıyla TBMM Genel Kurulunda, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddeleri üzerindeki görüşmeler ve tartışmalar tamamlandı.

Görüşmeler ve tartışmalar dediğime bakmayın.

Yıllardır bir bütçe parodisi izliyoruz. Muhalefet milletvekillerinin öneri ve eleştirilerinin hiçbiri dikkate alınmadan Beştepe'de hazırlanan bütçe tasarısı iktidar blokunun oylarıyla saraydan geldiği gibi mecliste aynen onaylanıyor.

Bütçe taslağı etrafında tam 2 ay boyunca adeta bir orta oyunu oynanıyor.

Bizim artık ülke gerçekleriyle ilgisi olmayan, dertlerimize derman olmayan bu parodiye, bu orta oyununa tahammülümüz kalmadı.

### Değerli Dostlar,

Türkiye tarihinin en büyük, en sarsıcı ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Maliye Bakanının süslü söylemleri, TÜİK'in şaibeli verileri ile gizlenmek istese de gündelik hayatımızın her alanında, gündelik hayatımızın her anında krizin etkilerini iliklerimize kadar hissediyoruz.

Hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk bütün toplum kesimlerinin yaşamını tehdit eder hale geldi.

Geçinemiyoruz sesleri, sokaklara, tarlalara, grevlere karıştı. Güvenceli bir geleceği olmadığı için ülkesini terk etmek zorunda olan gençlerin, açlıkla mücadele eden emeklilerin öfkesine dönüştü.

Ülke halkı olarak bizler böylesi büyük bir kriz ile boğuşurken iktidar sahipleri ve yandaşları, kendi şatafatlı yaşam tarzlarından, kendi lükslerinden hiçbir ödün vermeden yaşamaya devam ediyorlar.

Çünkü saray salonlarındaki davetlerde krizin etkisi görünmüyor.

Geçiş garantili köprülerde, yolcu garantili havaalanlarında, hasta garantili şehir hastanelerinde, alım garantili sözleşmelerde, 5'li çetenin kaptığı projelerde krizin etkisi görünmüyor.

Çünkü buralara akan paralar, vergi olarak yine bizim cebimizden, emeğiyle geçinenlerin cebinden çıkıyor. Çünkü buralara akan paralar özelleştirilen kamu işletmelerinden elde ediliyor. Çünkü buralara akan paralar yok pahasına satılan kamu arazilerinden, madenlerimizden, kıyılarımızdan elde ediliyor.

Kendi saltanatları sürsün diye halkın yaşamını zehrediyorlar. Kendi yandaşlarının cebi dolsun diye ülke kaynaklarımızı yağmalıyorlar.

### Sevgili Basın Emekçileri,

Türkiye'de yatırımların, üretimin bütçedeki payı her sene, her bütçe döneminde giderek azalıyor.

Tarım Kanunu'nun 21. Maddesine göre çiftçiye, milli gelirin en az yüzde 1'i oranında destek verilmesi gerekirken geçtiğimiz bütçe döneminde zirai üretime ayrılan destek payı binde 5'e düşürülmüştü.

2025 bütçe teklifinde bu pay binde 2'ye kadar geriletilmiş durumda.

Konu sınıai üretime ve yatırımlara geldiğinde ise gelinen aşama her zamankinden daha da kötü.

Bütçede yatırımlara ayrılan payın artırılmasını bir yana bırakın, bu rakam geçen yıla göre 376 milyar azaltılmış.

Bütün bu veriler ortadayken birde geçen yıl %3,5 olan büyümenin %4'e çıkacağı masalıyla aklımızla dalga geçiyorlar.

İktidarın rakamlarındaki yalancı bahar, karnımızı doyurmaya yetmiyor.

Bu ülkenin eğitimli iş gücü olan biz mühendis mimar ve şehir plancıları da üretimden, yatırımdan kopuk rantı esas alan bu politikalardan doğrudan etkileniyoruz.

Genç meslektaşlarımız arasında işsizlik oranı %40'lara ulaşmış durumda.

Yeni mezun üyelerimizin iş bulma süresi 18 aya kadar uzadı. İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalıyor.

Görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımız geleceğini yurt dışında arıyor.

İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline geldi.

### Sevgili Basın emekçileri,

Buradan Türkiye Büyük Millet meclisinin bu ülkeyi yönetenlere ve yönetmeye talip olanlara bir kez daha sesleniyorum.

Ülkemizin, mühendislik, mimarlık ve plancılık birikimine sahip çıkmak aslında tüm toplumun geleceğine sahip çıkmak demektir.

Unutmayalım, satılan her kamu işletmesi, satılan her fabrika, talan edilen her tarım alanı, yağmaya açılan yer altı ve yer üstü zenginliklerimiz hepimizin yaşam alanıdır, geçim kaynağımızdır. Çocuklarımızın geleceğidir

Bu acı tablo bizlere kaybedilmekte olan bir geleceği işaret etmektedir.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, üreten kalkınan, sanayileşen, tarımda kendi kendine yeten hakça bölüşen bir ülke istiyoruz.

Dış girdilere bağımlı olmayan; kamu yararı gözeten; sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen; erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini hedefleyen; doğayla, tarihle ve insanla barışık; istihdam, emek ve halk odaklı bir

kalkınma planlamasının yaşama geçirilmesini istiyoruz.

Bütçelerin de bu toplumsal kalkınma planlamasına hizmet eder bir anlayışla şekillendirilmesi gerektiğini yıllardır dile getiriyoruz.

Kısacası sermayeye, rantiyeye, faize, yandaşa, cemaatlara değil halk yararına bütçe diyoruz.

Bunu dile getirmekten ve bu uğurda mücadele etmekten bir an olsun vazgeçmeyeceğiz. Eşit, özgür, adil, laik ve demokratik bir Türkiye'yi hep birlikte kuracağız.

Bu umut ve inançla hepimizi sevgiyle bir kez daha selamlıyorum."

## İŞÇİLERE YİNE ÖLÜM DÜŞTÜ

**TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Balıkesir Karesi'de Mühimmat Fabrikası'nın kapsül üretimi yapılan bölümünde meydana gelen patlama üzerine 24 Aralık 2024 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.**



Güne yine işçi ölümleri ile uyandık. Balıkesir'de bulunan, mühimmat, sivil patlayıcı, av ve spor fişeği, ses fişeği gibi patlayıcılar üretilen bir fabrikada bu sabah meydana gelen patlamada ilk açıklamalara göre 12 işçi can verdi. Yaşamını kaybeden emekçilerin yakınlarına baş sağlığı diliyor, yaralıların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını umuyoruz.

Her iş kazası ve her iş cinayeti mutlaka alınmayan önlemler nedeniyle gerçekleşir. Balıkesir'de yaşanan patlamanın sebebi de çalışma ortamında olması gerekenden fazla miktarda patlayıcı bulunması, artan müşteri taleplerini yetiştirmek için üretim hızının artması, düzensiz ve emniyetsiz çalışma ortamı, soğuk hava koşulları nedeniyle olası ısıtıcı kullanımı gibi durumlar olabilir. Bütün bu olumsuz durumlar işçi sağlığı ve güvenliğine, işçi canına önem verilmesi, iş yerlerinin denetlenmesi, işverenlere gerekli ceza ve yaptırımların uygulanması ile önlenebilir. Dolayısıyla ülkemizde iş kazaları ve işçi cinayetlerinin her yıl

giderek artmasının ana nedeni politiktir. İlgili bakanlıkların görevlerini hakkıyla yerine getirmemesinin bir sonucudur.

### Çalışma Yaşamını Ölümlele Yönetteler

Ülkemizde işçi sağlığı ve güvenliğine yönelik özel bir kanun olarak 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu bulunuyor. Kanunun hazırlık ve yasalaşması sürecinde TMMOB ve diğer meslek örgütleri ve sendikalar yasanın işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasından çok işveren sorumluluklarını görmezden gelen, bu alanı ticarileştiren, OSGB olarak adlandırılan ticari kuruluşlara devreden bir yasa olduğunu, ölümlerin azalmayacağını aksine artacağını söyledi. Ne yazık ki yaşananlar bizleri haklı çıkardı. Siyasi iktidar, yasanın kabulünden bu yana işyerlerinde can veren 19.000 emekçinin hesabını vermelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin yalnızca iktidarın siyasi tercihleri doğrultusunda yönetilemeyeceğini ve idari ve mali yönden, sermayeden, siyasi iktidardan bağımsız, bileşiminde meslek örgütleri, sendikaların da bulunduğu, Ulusal İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurumu'na yönetilmesi gerekliliğini defalarca söyledik. AKP İktidarı bu yaşamsal önemi olan öneriyi kulak tıkadı, bu alanı yönetmek istemedi, aslında siyasi tercihleri nedeniyle iş kazaları ve ölümlerle yönetti.

Önce, 4857 sayılı İş Kanunu'yla, daha sonra 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunuyla; işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması bir işveren yükümlülüğü olmaktan çıkartılıp, piyasa koşullarına terk edildi. Esas olarak işçi sağlığı ve güvenliği ticari kuruluşlar olan Ortak Sağlık Güvenlik Birimlerine (OSGB) devredildi. OSGB'ler işyerlerine en ucuz teklifi vererek iş almanın yanında, iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin görevlerini yapmasına da müdahil oldular.

## 2024 Mart Ayına Kadar Bir Tek İşyeri Bile Denetlenmedi

İşyerleri denetlenmedi, özellikle seçim dönemlerinde hiç denetleme yapılmadı. 2023 yılında mayıs ayı, 2024 yılında mart ayı sonuna kadar tek bir işyeri denetlenmedi. İşyerlerinin denetlendiği zaman ise idari ceza uygulanmadı. İş kazası meydana geldiğinde, yaralanma, ölüm olduğunda işverenler değil iş güvenliği uzmanları "olağan şüpheli" olarak gözaltına alındı, tutuklandı, ceza aldı.

Bu zamana kadar sermaye kârına kâr katarken emekçilerin ücretleri, Gayri Safi Yurt İçi Hasıladan aldıkları pay düştü. Asgari ücret ortalama ücret oldu, 2023 yılında iş kazalarında 1.966 emekçi can verdi. İLO normlarına göre meslek hastalığı sonucu meydana geldiği kabul edilen binlerce ölüm kamuoyundan saklandı.

## Bakanlık Sınavsız İş Güvenliği Sertifikası Dağıtma Hazırlığında

6331 Sayılı Yasa'nın halâ yürürlüğe konulmayan maddeleri var. Örneğin 50'den az çalışanı olan az tehlikeli ve kamu işyerlerinde uzman ve hekim çalıştırma zorunluluğu 12 yıldır geçici maddelerle hep ötelendi. Geçici maddenin süresi 31 Aralık 2024 tarihinde bitiyor, ancak siyasi iktidar yeniden öteleme yapmaya cesaret edemiyor. TOBB ve OSGB'lerle işbirliği içinde, düşük ücretlerle uzman çalıştırabilmek için iş güvenliği uzmanı sertifikası alabilmenin koşulları olan eğitim ve sınavı kaldırarak, yalnızca başvuruyla sertifika verilmesine yönelik yönetmelik değişikliği yapma hazırlığında...

Günün ihtiyacı, uzmanlık sertifika sahibi olmanın sınavsız hale getirilmesi değildir. İş Kazaları ve ölümlerin, her gün işyerlerinde kaybedilen 6 canın, Soma, Amasra, Ermenek, Hendek ve Balıkesir katliamlarının nedeni uzman sayısının yetersizliği ya da uzmanlar değildir. İşyerlerine yetecek sayıda sertifikalı uzman bulunmaktadır.

Günün ihtiyacı; binlerce emekçi ölümünün yaşandığı bu dönemin tüm sorumlularının istifa etmesidir.

Günün ihtiyacı; İşyerlerinde etkin bir denetim sisteminin geliştirilmesi, işverene caydırıcı cezalar uygulanmasıdır.

Günün ihtiyacı; İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanı yeniden düzenlenmesi için idari ve mali yönden, sermayeden, siyasi iktidardan bağımsız, bileşiminde meslek örgütleri, sendikaların da bulunduğu, Ulusal

İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurumu'nun oluşturulmasıdır.

Günün ihtiyacı; Kurum oluşturuluncaya kadar Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi ile varlığına fiilen son verilen "Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Konseyi"nin acilen toplanmasıdır.

Günün ihtiyacı iş yasanının, işçi sağlığı güvenliği yasanının, sosyal güvenlik yasanının, sendika ve toplu sözleşme yasanının yeniden düzenlenmesidir.

\* Yapılacak düzenlemeler aşağıda belirtilen hususları da kapsamalıdır. İş yasında iş güvencesi kati kurallara bağlanmalıdır. Yasada hiçbir şekilde esneklik olmamalıdır. İşçi alacaklarına güvence getirilmelidir. Yasada yer alan cezalar artırılmalıdır.

\* OSGB sistemi ortadan kaldırılmalıdır.

\* Uzman ve hekimlerin eğitimleri meslek örgütlerince yapılmalı. Yenileme eğitimleri getirilmelidir. Uzman ve hekimlerin çalışmaları meslek örgütlerince denetlenmelidir.

\* İşyerleri denetlenmeli, eksiklikler için para cezası, işyeri kapatma cezası uygulanmalı, para cezaları artırılmalıdır.

\* Sendikalar iş kolundaki işyerlerini istedikleri an, işçi sağlığı ve iş güvenliği yönünden gerek duyarlarsa meslek örgütlerinden de uzman desteği sağlayarak denetleyebilmelidir.

\* Çalışan temsilcileri/sendika temsilcileri çalışan sayısına göre belirlenecek süre kadar her gün işyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliği kapsamında inceleme yapma, raporlama yetkisinde olmalıdır.

\* Ölümlü iş kazası, işyerinde iş durdurma nedeni olmalı, meslek odaları, sendikaların yapacağı inceleme, düzenleyeceği rapordaki gereklilikler yerine getirildikten sonra açılmasına izin verilmelidir.

\* İş kazaları sonrası yapılacak soruşturmalarda ana kriter işyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasının işveren yükümlülüğü olduğu gerçeği olmalıdır.

\* İnşaat, maden gibi sektörlerde 50 veya daha fazla çalışan varsa tam zamanlı iş güvenliği uzmanı çalıştırılmalıdır.

**Emin Koramaz**  
**TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı**

# MUĞLA'DA DOĞA KATLIAMINA, HUKUKSUZ ÇİMENTO FABRİKASINA HAYIR!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 24 Aralık 2024 tarihinde "Muğla'da Doğa Katliamına, Hukuksuz Çimento Fabrikasına Hayır!" başlıklı bir basın açıklaması yaptı.



Muğla'nın Menteşe ilçesi Bayır-Deştin bölgesinde yapılması planlanan ve daha önce hazırlanan 2 (iki) ÇED raporu da mahkeme tarafından iptal edilen Çimento Fabrikasının yeni ÇED raporu hazırlanarak hukukun arkasından dolaşımak istenmektedir. Kesinleşmiş yargı kararlarına rağmen, Entegre Çimento Fabrikası projesi için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bahse konu proje için İDK süreci yeniden başlatılmıştır.

1480 kilometre kıyı şeridi, zengin orman varlığı, sahip olduğu doğal güzellikleri, antik kentleri nedeniyle korunması ve turizme kazandırılması gereken alanlara sahip olan Muğla, tarımda ve turizmde söz sahibi illerimizin başında gelmektedir.

Çimento Fabrikası ÇED İptal Davası Bilirkişi raporu ile Muğla 2. İdare Mahkemesinin 2022/2222 esas, 2023/1222 sayılı kararı ve Danıştay 4. Dairesinin 2023/13287 esas, 2024/195 sayılı kararı ile onaylanan karar metninde;

\*Entegre çimento fabrikası ve hammadde ocaklarının planlandığı ovalık bölgede verimli tarım arazileri ile yöre halkı tarafından kullanılan birçok kuyu bulunduğu,

\*Muğla ilinin içme suyu ihtiyacının sağlandığı MUSKİ içme suyu kuyularının etkinlik alanında yer aldığı,

\*Yüzeysel ve yeraltı sularının faaliyetten olumsuz etkileneceği, faaliyet sahasının yer altı ve yer üstü su kaynaklarına yakınlığı sebebiyle ekolojik bütünlük çerçevesinde tüm canlıları zincirleme olumsuz etkileyeceği,

\*Maden ocaklarından kaynaklı oluşacak Partikül Madde (PM10) ve çöken toz emisyonlarının ÇED raporuna doğru yansıtılmadığı,

\*Projenin hayata geçmesi ile çimento fabrikası ve maden alanlarının tarım alanları ile orman alanlarının ortasında kalacağı, bu durumda çevredeki tarım ve orman alanlarının fiziki ve toz etkisi açısından doğrudan etkileneceği,

\*Doğal alanlarla bağlantısı devam eden orman alanının habitat bütünlüğünün korunması açısından son derece önem arz ettiği, yürütülecek faaliyet neticesinde orman ekosisteminin büyük oranda etkileneceği,

\*Verimli devlet ormanı statüsünde 3 kapalı tam kapallılığa sahip alanda çok sayıda ağaç kesileceği, kesilecek ağaçların orman ekosistemine olası etkilerinin göz ardı edildiği,

\*Orman yangını riski bulunan ve yangına 1. derecede hassas bir alanda yer almasına rağmen orman yangınlarıyla mücadele eylem planı olmadığı,

\*Arı ve diğer böceklerin uğrayacağı zarar neticesinde arıcılık ve çam balı faaliyetlerinin sektöre uğrayacağı,

\*Proje kapsamında çalışma yapılacak ocaklardan etrafa yayılan tozların çevredeki, doğal flora-fauna yapısı ile tarım arazileri ile kültür bitkileri ve zeytin ağaçlarına zarar vereceği,

\*Faaliyet sahasına 3 kilometre mesafede zeytinlik alanlar ve tarım arazileri bulunduğu, zeytin ağaçlarının yapraklarındaki stomaları kapatarak ağaçların vejetatif ve generatif gelişimini olumsuz olarak etkileyeceği,

\*Entegre Çimento Fabrikası projesinin 3573 sayılı Zeytincilik Kanunu ile uyumsuz olduğu belirtilmiştir.

Halihazırda kurulu bulunan 3 adet Termik Santral ile yerel ve bölgesel hava kirliliğinden etkilenen bölge halkının, çimento fabrikasının faaliyete geçmesiyle daha fazla sağlık sorunlarıyla karşılaşması sürpriz olmayacaktır.

Sağlıklı ve yeterli su ile temiz hava canlıların yaşamlarını sürdürebilmesi için temel ve vazgeçilmez varlıklardır. Anayasanın 56. Maddesinde "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir" ibaresi ile hem sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına vurgu yapılmakta, hem de kamu kurumlarına ve vatandaşlara çevrenin korunması konusunda görev verilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Amaç başlıklı birinci maddesi "Bu Kanunun amacı, bütün canlıların

ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır” şeklindedir. Kanunun amacında “sürdürülebilir çevre” kavramına atıfta bulunularak, insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin en alt seviyeye indirilerek, doğal kaynakların ve ekosistemlerin korunarak ve geliştirilerek hem bugünün hem de gelecek nesillerin faydalanabileceği şekilde yönetilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Enerji yoğun sanayilerden biri olan Çimento Sektörü, çevre ve hava kirliliğine olan katkısı nedeniyle Avrupa’da maliyetlerin artması sonucunu doğurmuş ve Çimento fabrikaları, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere kaydırılmaya başlamıştır. Deştin’de kurulmak istenen hammadde ocaklarıyla birlikte entegre çimento fabrikası da bu sürecin önemli örneklerinden biri olarak projelendirilmiştir.

Çimento üretimi, en fazla enerji tüketen endüstrilerden biri olmasının yanı sıra, genellikle bölgesel ve yerel hava kirliliğine yol açan nitrojen ve kükürt içeren ham maddelerin işlenmesini de içermektedir ve birincil enerji kaynağı olarak büyük ölçüde fosil yakıtlara bağımlıdır. Tüm bu unsurlar çimento üretiminin dünya çapında en büyük hava kirleticilerden biri olmasına yol açmaktadır.

Çimento fabrikalarının etkisi sadece yerel düzeyde

kalmayarak ekosistem tahribatı, küresel ısınma, asit yağmurları gibi küresel ve bölgesel düzeyde de etkili olacaktır. Bölgede yaşayan bitki ve hayvan türlerinin zarar görmesi veya yok olmasına ve tarımsal verimin azalmasına yol açacaktır.

Sonuç olarak, bölgenin halihazırda var olan kirlilik yükü ve kuraklık riskine bağlı olan kırılganlığı göz önünde bulundurulduğunda, ilave hava ve su kirliliği yaratacak “Entegre Çimento Fabrikası ve Hammadde Ocaklarının” yapılmasının geri dönüşü olmayan ve gelecek nesillerin yaşam hakkını tehdit edeceği çevresel hasarlar yaratacağı öngörülmektedir.

Planlı kalkınma anlayışından vazgeçerek rant ve talan politikalarına teslim olan kapitalist uygulamalar havamızı, suyumuzu, toprağımızı ve doğal yaşam alanlarımızı tehdit etmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını bir an önce yanlıştan dönerek, anayasa ve kanunlarla kendilerine verilmiş görevleri yerine getirmeye davet ediyoruz.

TMMOB olarak bilimin ve teknolojinin ışığında, toplumun yaşam kalitesini artıran kamucu politikalarla ve çağdaş bir yönetim anlayışı ile halkımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

**Emin Koramaz**

**TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı**

## 2025 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMINDAKİ ENERJİ VE MADENCİLİK BÖLÜMLERİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

**Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Enerji Çalışma Grubu, 25 Aralık 2024 tarihinde 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programındaki Enerji ve Madencilik Bölümleri Üzerine TMMOB Görüşünü yayımladı.**



“2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programının Onaylanması Hakkında Karar” ve karar ekinde yer

alan “2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı” 30 Ekim 2024 Tarihli ve 32707 Sayılı (Mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Aynı gün, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın web sitesinde aşağıdaki ifadeler ile “2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’nın Resmî Gazete’de yayımlandığı duyurulmuştur.

“2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında makroekonomik, mali ve sektörel politikalar ile bunların hayata geçirilmesine yönelik uygulama adımları belirlenmiştir.

Yıllık Programda, On İkinci Kalkınma Planında yer alan “İstikrarlı Büyüme, Güçlü Ekonomi”, “Yeşil ve Dijital Dönüşümle Rekabetçi Üretim”, “Nitelikli İnsan, Güçlü



Aile, Sağlıklı Toplum", "Afetlere Dirençli Yaşam Alanları, Sürdürülebilir Çevre", "Adaleti Esas Alan Demokratik İyi Yönetişim" eksenlerinde ülkemizin kalkınması ve insanımızın refahının artışı temel amacı doğrultusunda belirlenen hedef, politika, tedbir ve performans göstergeleri yer almaktadır.

Somut, ölçülebilir ve bir yıllık zaman diliminde tamamlanabilecek faaliyet, proje, iş ve işlemlerden oluşan Yıllık Program tedbirleri üçer aylık dönemler halinde izlenip değerlendirilecek, politikaların somut bir çerçevede hayata geçirilmesi etkin şekilde takip edilecektir."

Birliğimizin, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın Enerji ve Madencilik ile ilgili bölümlerine ilişkin değerlendirmelerine ulaşmak için aşağıdaki kodu tarayabilirsiniz.



## BU ASGARİ ÜCRETLE YAŞANMAZ! AÇLIK VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ!

**TMMOB Yönetim Kurulu, açıklanan 2025 yılı asgari ücreti üzerine 26 Aralık 2024 tarihinde "Bu Asgari Ücretle Yaşanmaz! Açlık ve Sefalet Düzenini Kabul Etmiyoruz!" başlıklı bir basın açıklaması yaptı.**



Ülkemiz halkın cebine giren her kuruşun enflasyon karşısında eridiği, gelirden ve vergide adaletsizliğin had safhada olduğu çoklu krizler döneminden geçmektedir.

Halk işsizlikle, açlıkla, yoksullukla, artan borçlarla mücadele ederken siyasi iktidar sermayenin yanında durarak emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin taleplerini görmezden gelmektedir.

İşveren kesiminin tek taraflı talepleri doğrultusunda 22 bin 104 TL olarak ilan edilen asgari ücret bu durumun en somut örneğidir

Asgari ücret bırakın insanca yaşayacak bir düzeye getirilmeyi, açlık sınırına eşitlenmiştir.

Bu ücret açıkça gösteriyor ki siyasi iktidar emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimleri açlığa mahkum

TMMOB ve bağlı meslek odaları, bugüne kadar olduğu gibi enerji ve madencilik alanında kamu kaynaklarının ve kamu varlıklarının toplum yararına etkin şekilde kullanılması, çevreye ve halkın yaşam alanlarına verilecek zararların önlenmesi, enerjideki dönüşüm sürecinin ve yapılacak yatırımların maliyetlerinin yoksullaşan halk kesimlerinin üzerine yüklenmemesi ve yeni mağduriyetler oluşturulmaması yönündeki konuların takipçisi olmaya devam edecektir.

etmiştir. Ülkenin içerisinde geçtiği ekonomik krizin faturası bir kez daha emeğiyle geçinenlerin cebine, boğazından geçen lokmaya kesilmiştir. Sermaye çevrelerinin rant ve kâr hırsı uğruna, ülkemizin, halkımızın, çocuklarımızın geleceği hiçe sayılmıştır.

Son beş yıldır iktidarın hedeflediği enflasyon ile gerçekleşen enflasyon arasındaki uçurum ortadayken bugün 22 bin 104 TL ile açlık sınırının altında kalan asgari ücret birkaç ay sonra tamamen buharlaşacaktır.

Ülkemizde bir avuç azınlık şatafat içerisinde yaşıyorken, emeğiyle geçinen insanlara asgari bir yaşam dahi çok görülmektedir. Yalnızca 2024 yılı için Saray'a belirlenen bütçe ödeneği 12 milyar 283 milyon TL iken, Saray'ın günlük harcamalarının 1 dakikalık payına denk gelen rakam, halka bir ay geçinebilsin diye verilmiştir.

Bu koşullarda yaşanmaz!

Açlık ve sefalet düzenini kabul etmiyoruz!

Bir avuç azınlığın daha rahat yaşayabilmesi için, milyonların köleleştirildiği bu düzeni kabul etmiyoruz!

70 yıldır halkımızın çıkarları ve toplum için bilimin ışığında bu sömürge düzenine karşı verilen mücadelenin taşıyıcıları olarak emek mücadelesi neredeyse orada olacağız.

Şimdi her zamankinden daha güçlü bir şekilde meydanlarda, sokaklarda, grevlerde emeğin mücadelesine omuz verme, emekçilerin taleplerine ses katma zamanıdır.

**TMMOB Yönetim Kurulu**

## TMMOB, SGK GENEL KURULU'NA KATILDI

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 7. Olağan Genel Kurulu, 27 Aralık 2024 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Genel Kurul'a Birliğimizi temsilen Yönetim Kurulu Üyesi Ayşegül Oruçkaptan katıldı.



TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Ayşegül Oruçkaptan'ın Genel Kurul'da gerçekleştirdiği konuşma şöyle:

### “Değerli Katılımcılar;

Sizleri Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygı ile selamlıyorum

Sosyal güvenlik; gelirleri ne olursa olsun, kişilere belirli sosyal riskler (iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık, ölüm, işsizlik) karşısında gelir ve sağlık güvencesi sağlama görevini yerine getiren uygulamalar topluluğudur. Bu çerçevede, sosyal güvenlik hem aktif çalışma dönemi hem de sonrası için bir yaşam garantisidir.

Sosyal sigorta, sosyal güvenlik sistemlerinde kullanılan üç yöntemden biri olup, finansmanı; sigortalı, işveren ve devlet katkılarından oluşan primlerle karşılandığı için primli sosyal güvenlik sistemi olarak da adlandırılmaktadır.

Sosyal güvenliğin primsiz sistemini oluşturan iki yöntemden biri sosyal yardımlar, diğeri ise sosyal hizmetlerdir. Bu iki yöntemin ortak özelliği, finansmanın devlet bütçesinin önemli gelir kaynaklarından biri olan vergilerle karşılanmasıdır.

Yani kayıtlı olarak çalışan milyonlarca vatandaşımızdan, KDV, ÖTV ödeyen ya da herhangi bir şekilde vergilendirilmiş

kazanç ve mülklere sahip olan vatandaşımızdan alınan vergiler ile devlet tarafından ya sosyal yardımlar yapılmakta ya da sosyal hizmetler verilmektedir.

Dolayısıyla bu alan zayıfladıkça, yani kayıt dışı istihdam arttıkça devlet de zayıflamaktadır.

Kayıt dışılık, ve elbette kayıt ve beyan dışı kaçak işçi çalıştırılması veya kendi hesabına kayıtsız olarak çalışılması şeklinde ortaya çıkan kayıt dışı istihdam dünyanın temel gerçeklerinden birisidir.

Kayıt dışı istihdamın engellenmesi, yani vergi kaçırılmasının, hepimizin boynunun borcudur.

Bu aynı zamanda sosyal adaletin sağlanmasının da önemli bir ön koşuludur.

Herkes için eşit hizmet hakkının, yani devletin sosyal yardım ve sosyal hizmetlerinin yerine getirilmesinin teminatıdır.

Çünkü kayıt dışı istihdam önlenmezse; kişilerin yeterli sağlık yardımı alamamaları sebebiyle hastalıkların çoğalması, iş kazası, meslek hastalığı ya da analık durumunda hak ve yardımlardan yararlanamaması, uzun vadede yaşlılık durumunda herhangi bir ücret alamaması, dolayısıyla yoksulluğun artması anlamına gelir.

Çünkü kayıt dışı istihdam önlenmezse; sigorta primlerini ödeyen işyerleri ile ödemeyenler arasında haksız rekabetin ortaya çıkması anlamına gelir. Yani günün sonunda devlet prim kaybına uğrayacak sosyal güvenlik açıklarının oluşacak ve bu açıklar her dönem şahit olduğumuz üzere merkezi bütçeden alınarak kapatılacaktır.

Yani aslında kayıt dışı ekonomi demek, halka, emeğiyle geçinen toplumsal kesimlere daha ağır vergi yükleri anlamına gelmektedir.

Bakın, 2025 Merkezi Bütçesi için Birliğimiz başta olmak üzere, sendikaların, meslek örgütlerin, siyasi partilerin iktidara karşı çıkmasının altında işte bu gelirden ve vergiden oluşan adaletsizlik yatmaktadır.

Siyasi iktidar bu taleplerimizi karşılamadığı sürece cebimize giren her kuruş ya enflasyon karşısında ya da vergi olarak yok olup gitmeye devam edecektir.

Ülkemizde halihazırda emeğiyle geçinenler için hayat koşulları yeterince zor. Geçtiğimiz hafta içi açıklanan asgari ücret, emekçilere asgari bir yaşam standartı bile sunamamaktadır. Hatta bırakın asgari yaşamı, açlık sınırını bile kıl payı geçecek bir zam yapılmıştır.

Bu koşullar altında insanca bir yaşam için acilen gelirden ve vergide adalet sağlanmalıdır. Bu en öncelikli talebimizdir.

#### **Değerli Katılımcılar,**

Kayıt dışının azaltılmadığı durumlarda uygulanacak tüm istihdam ve işsizlik politikalarının başarı şansı da azalmaktadır.

Burada ayrıca belirtmek isterim ki kayıt dışı istihdam sorunu işgücü piyasasında yer alan bütün grupları etkilemekle birlikte kadın işgücünü daha da derinden etkilediği görülmektedir.

Kayıt dışı istihdamın kadınları daha çok etkilemesinde ekonomik, bireysel toplumsal pek çok sebep yatmaktadır.

Toplumsal cinsiyet rolleri işgücü piyasasında kadınların ve erkeklerin konumunu da etkilemekte ve kadının ikincil konumda kalmasına neden olmaktadır.

Kadının öncelikli rolü olarak ev ve bakım hizmetleri ön plana çıkartılmakta erkek ise evi geçindirme rolünü üstlenmektedir.

Bu durum kadınları işgücü piyasasında dezavantajlı konuma sürüklemekte ve kadınların çalışacakları işlerin niteliğini doğrudan belirlemektedir.

Diğer yandan işgücü piyasasında kadın emeğinin ucuz işgücü olarak görülmesi ve kadınların ev işleri ile çalışma yaşamını birlikte yürütmeye çalışmaları kadınların kayıt dışı istihdamda yer almasında bir diğer faktör olarak ortaya çıkmakta ve böylece kayıt dışı istihdam-yoksulluk sarmalının temeli atılmaktadır.

Yoksulluk tüm insanlık için temel bir sorun olmakla birlikte, ağırlıklı olarak kadınlar tarafından yaşanan bir olgu olduğu unutulmamalıdır.

Bunu bir kere daha ve ısrarla hatırlatmak isterim.

#### **Değerli Katılımcılar,**

Çalışma yaşamına yönelik atılmış olumlu adımlardan biri olarak değerlendirilecek "İşbaşı Eğitim Programı" adı altında Altı aylık süreyle toplumun her kesiminden işsiz insanların istihdam edilerek, çalışma yaşamına alışma ve staj mahiyetindeki bu süre sonunda o işyerinde daimi olarak çalışmayı hedefleyen program işsizliği aşağı çekmenin bir aracı olarak da kullanılmaktadır.

Ancak İşbaşı eğitim programları ile istihdam edilen katılımcılara verilen asgari ücret düzeyindeki harçlık olarak adlandırabileceğimiz rakamın; mühendis, mimar ve şehir plancıları gibi meslek mensuplarının program sonrasındaki istihdamındaki ücretlendirilmeleri konusunda sabit bir ücrete dönüşmesi büyük bir sıkıntı yaratmıştır.

Üyelerimizden sıklıkla sigorta girişlerinin mühendislik meslek kodundan yapılmadığı ve sigorta primlerinin ise eksik yatırıldığı yönünde şikâyetler gelmektedir.

Yasal üretim faaliyetleri içinde yer alan, ancak faaliyetleri kamu kayıt ve istatistiklerinde eksik yer alan istihdamın engellenmesi ve sigortalılık primlerinin de tam zamanlı olarak ve eksiksiz bir şekilde yatırılması önemli ve gereklidir.

Nitekim bu tür sorunların yaşanmaması için 2012 yılının Temmuz ayında SGK ve TMMOB arasında "İşbirliği protokolü" imzalanmıştır.

Protokole göre Birliğimiz, ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için belirlediği asgari ücreti her yıl Aralık ayında Sosyal Güvenlik Kurumu'na iletmekte ve kamuoyuna duyurmaktaydı.

SGK ise mühendis, mimar ve şehir plancılarının aldığı ücretin TMMOB tarafından belirlenen asgari ücretin altında olmaması için gerekli tedbirleri almaktaydı.

Protokolün imzalanmasının ardından yürütülen çalışmalar sonucu mühendis, mimar ve şehir plancılarının TMMOB tarafından duyurulan ücretin altında işe başlatılması ile SGK'ya eksik prim ödenmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Yürürlüğe konulduğu günden itibaren bu protokol ile mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam edildiği çalışma alanları disipline edilmiş ve kayıt dışılığın önlenmesinde ciddi adımlar atılmıştır.

Ancak bahsi geçen protokol SGK tarafından 9 Haziran 2017 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Bu fesih temel ücretlerde olduğu gibi üyelerimizin özlük haklarında da gerilemelere neden olmuştur.

Krizde yoğunlaşan işsizlik tehdidi ile yeni mezunların tecrübesizliği daha kolay suistimal edilmekte ve çalışma hayatına devam eden meslektaşlarımız daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır.

Meslektaşlarımızın düşük ücretle ve kayıtsız çalıştırılmasına ve aynı zamanda kamunun zarara uğratılmasına neden olmuştur.

Bu noktada Birliğimizin meslektaşlarımızın geleceği ve kamu yararı doğrultusunda beklentilerini bir kez daha dile getirmek isterim;

\*31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan ve SGK tarafından 2017 yılında tek taraflı olarak feshedilen "SGK ile TMMOB Arasındaki Asgari Ücret İşbirliği Protokolü" yeniden yürürlüğe girmelidir.

\*Aklını ve emeğini ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için

kullanan, insanca bir yaşam uğruna alın terini döken yüz binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının düşük ücretler ile kayıt dışı istihdam edilmesi engellenmelidir.

Meslektaşlarımızın ücretlerinin TMMOB tarafından belirlenen brüt ücretinin altında gösterilmesi engellenmelidir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39. Maddesi gereğince belirlenen zorunlu asgari ücretin, lisans düzeyinde eğitim almış mühendis, mimar ve şehir plancısı meslek mensuplarının almakta oldukları ücret bağlamında gerçek durumu yansıtan ve insani gereksinimleri karşılayan bir rakam olmadığı bilinmektedir.

Asli görevi çalışanların haklarını ve sosyal güvencelerini korumak üzere ilgili usul ve esasları düzenlemek olan Sosyal Güvenlik Kurumu'nun, 700.000'i aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının meslek kuruluşu

olan TMMOB ile birlikte çalışarak bu eksikliği gidermeye yönelik çalışmalar yapması beklenmektedir.

İşverenlerin SGK'ya eksik prim ödemesinin önüne geçilmeli ve kamunun zarara uğratılmasına son verilmelidir.

#### Değerli Katılımcılar,

Özellikle meslek alanlarımızı doğrudan etkileyen tüm bu olumsuz gidişat içerisinde eşit ve adil bir gelecek için, toplumu oluşturan tüm kesimlerin özveri ile sorunun çözümüne eğilmesi, demokratik katılım ve sosyal diyalog anlayışıyla sorunun çözümüne katkı sağlaması gerekmektedir.

Tüm bu iyi niyet söylemleriyle, bu toplantının somut kazanımlı, ülkemiz istihdamının vazgeçilmez bir parçası olan mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamına hizmet edeceği inancıyla sizleri dostluk ve dayanışma duygularıyla selamlarım."

## TMMOB AYDIN İKK: DENETİMLER KAMUSAL HİZMETTİR VE PİYASANIN İNSAFINA BIRAKILAMAZ

**TMMOB Aydın İKK 1 Kasım 2024 tarihinde asansörlerin periyodik muayene kontrol protokolü üzerine "Denetimler Kamusal Hizmettir ve Piyasanın İnsafına Bırakılamaz" başlıklı bir basın açıklaması yaptı.**



Değerli basın emekçileri, TMMOB'nin çok kıymetli üyeleri ve basın açıklamamıza katılarak bizlere olan desteklerini her zaman hissettiğimiz sevgili dostlar;

Hepinizi TMMOB AYDIN İKK adına saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum, hoşgeldiniz.

İlk olarak şunu belirtmek isteriz ki; asansörlerin tescili, ruhsatlandırması ve periyodik muayenesiyle ilgili olarak belediyeler görevlendirilmiştir. Fakat özellikle periyodik muayene işinin yeterince yerine getirilememesinden kaynaklı olarak Sanayi Bakanlığı Odamızın da çok önemli katkılarıyla, asansör muayeneleri, mevcut asansörlerin iyileştirilmesi ve teknik mevzuata uygun hale getirilmesi için süreci düzenleyici bir yönetmelik çıkarmıştır. Bu yönetmeliğe en önemli itirazımız, denetimin kamusal bir

görev olduğu, muayenelerin kamu adına görevlendirmeyle yapılmasının gerekliliği yönündeydi. Fakat yönetmelik, ilgili belediyelerin muayene işini protokoller aracılığıyla A Tipi Muayene Kuruluşlarının yapmasını getirmiş ve kamusal bir anlayışla olması gereken denetimler piyasaya açılarak bir rekabet unsuru haline getirilmiştir.

Yapılan muayeneler belediyeler adına yapılmaktadır, bu işten yasal olarak sorumlu olan Belediyelerdir. Bu noktada muayene kuruluşlarından yalnızca ikisinin, TSE ile Odamızın kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar, diğerlerinin ise kâr amaçlı özel firmalar olduğunu belirtmeliyiz. Dolayısıyla belediyelerin, ilçe sınırları içindeki asansörlerin yıllık periyodik denetimlerini kâr amacı gütmeyen, kamusal hizmet yaklaşımına sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlara yaptırmaları gerekir. Bu protokoller hiçbir zaman pazarlık konusu olmamalıdır. Böyle bir durum hizmetin kalitesinin düşmesine, çalışanların mağdur edilmesine ve düzgün yapılmayan denetimin neticesinde can kayıplarına ve zararlara yol açacaktır.

Üzücü can kayıplarına yol açan "kazalar" mühendislik hizmetlerindeki eksiklikler, maliyetleri düşürme çabaları ve kontrol, bakım, onarım kalitesinin düşüklüğü ve yetersizliği, işin gereği olan hususların (denetim sonuçlarının yapılmaması, geciktirilmesi vb.) ihmali nedeniyle yaşanmaktadır. Bu durum halkın çıkarlarına aykırıdır.

İnsanların can ve mal güvenliğini birinci dereceden etkileyecek söz konusu denetimler kamusal bir hizmettir ve piyasanın insafına bırakılamaz. Kısaca belediyeler taşıdıkları toplumsal sorumluluk gereği rantçı değil halkçı olmak zorundadır. Ancak gerek geçen dönem gerekse bu dönem, gerek Büyükşehir gerekse Efeler Belediyesi'nden böyle bir yaklaşım görememekteyiz.

Ayrıca Efeler Belediyesinin bir ticari firmayla imzalamış olduğu ilçe sınırları içerisindeki tüm asansörlerin periyodik muayene kontrol protokolü, tam da geçen sene ilçemiz içerisinde meydana gelen ve Zeren kardeşimizin hayatını kaybettiği gün olan 25 Ekim tarihidir.

Bu vesileyle yaşanan acı olayda hayatını kaybeden kardeşimize tekrar rahmet, yakınlarına başsağlığı dileriz.

O gün zamanın Aydın Baro Başkanı, şu anda da Efeler Belediye Başkanı olan Sayın Anıl YETİŞKİN'le görüşüp söz konusu dava hakkında fikirlerimizi beyan etmemize ve bilirkişi incelemesinde bulunmamıza rağmen, ayrıca CHP Genel Başkanı Sn.Özgür ÖZEL'in 31.05.2024 tarihinde TMMOB genel kurulunda yapmış olduğu konuşmada CHP'li belediyelerin asansör protokollerini Makina Mühendisleri Odası dışında hiçbir kurumla yapmamaları konusunda talimat verdiğini de beyan etmesine rağmen Efeler Belediyesinin bugün kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olan ve Türkiye genelinde 374 il ve ilçede periyodik kontrolü sürdüren Makina Mühendisleri Odası ile değil de internet aracılığıyla tecrübeli/tecrübesiz eleman arayan ve Türkiye'de 10 il ve ilçede periyodik kontrol protokolü yapan Bursa kökenli bir firmayla protokol imzalamasını şaşkınlık ve üzüntüyle karşılamış bulunmaktayız.

Ancak Türkiye genelinde 700.000 Aydın genelinde ise odalarımıza kayıtlı 7500 den fazla üyemiz, duyarlı halkımız ve gerek Büyükşehir, gerekse Efeler Belediyesi çalışanlarından gelen bildirimler neticesinde, anlaşmaya varılan Bursa kökenli firmanın ,Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı'nın seçim çalışmalarını ve anket işlerini yöneten araştırma şirketiyle son derecede yakın ilişkiler içerisinde olduğu ve hatta periyodik kontrol firmasının kurucularından biri olması nedeniyle, oda

olarak mesleki disiplin bilinciyle hareket ettiğimiz bu noktada, bugün Efeler Belediye Başkanı olan Sayın Anıl Yetişkin'den , bu konuda somut bir açıklama bekliyoruz.

Asansör periyodik kontrolü pozitif bilim olması nedeniyle deneyim gerektirir.

Belediye Başkanı'nın mühendislik disiplinlerinin uzmanlık alanlarında sahip oldukları bilgiyi; bilimi ve feni hiçe sayarak; kendi siyasi amaçları uğruna insan hayatını, can ve mal güvenliğini önemsemiyor olması aslında Efeler halkı tarafından kabul edilebilir bir durum değildir.

TMMOB, bünyesindeki tüm Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Odaları ile; fen ve teknik bilgiyle hareket eden meslek gruplarının oluşturduğu; hem nitelik hem nicelik olarak güçlü bir birliktir. TMMOB AYDIN İl Koordinasyon Kurulu olarak bizler; ilimden ve fenden uzak, gerek rant için, gerek kişisel çıkarlar için yapılan kasti yanlışlara karşı durduğumuz gibi; yerel yönetimlerin de teknik bilgidan eksik kalarak hareket ettiğini hissettiğimiz durumlarda; o kentin sadece sakinleri değil, aynı zamanda sahipleri, hatta bilirkişileri olarak hareket ederek üstümüze düşen kamusal görevi yerine getirmek zorundayız. Böyle büyük bir birliğin, barındırdığı tüm mesleki disiplinlerin bilgileriyle kamu yararını savunuyor olmaları; kişisel menfaatlerini kamu yararının önünde tutanların işlerine gelmediği için, bizleri parçalayıp, gücümüzü bölmek isteyenlere; rant ve talan odaklı politikaları için üzerimizde baskı kurup, sesimizi kısmak isteyenlere karşı daha yüksek sesle karşılık vereceğimizin altını çiziyoruz.

Son olarak Pir Sultan Abdal'ın dediği gibi ;

Yürü bre Hızır Paşa

Senin de çarkın kırılır,

Güvendiğin padişahın

O da bir gün devrilir....

Basına ve kamuoyuna saygılarımızla....

**TMMOB Aydın İl Koordinasyon Kurulu**

## TMMOB ADANA İKK: VINÇLER ÖLÜM SAÇMAYA DEVAM EDİYOR!

**TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu, Makina Mühendisleri Odası Adana Şubesi, İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi, DİSK Yapı-İş Sendikası; kule vincin devrilmesi sonucu bir işçinin hayatını kaybettiği şantiye önünde 8 Kasım 2024 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.**



Adana'nın Seyhan İlçesine bağlı Karakuyu Mahallesinde devam eden TOKİ inşaat şantiyesinde kule vincin devrilmesi sonucu vinç operatörü hayatını kaybetmiştir. Öncelikle, vinç operatörü Bülent Temli'nin hayatını kaybetmesi dolayısıyla derin üzüntülerimizi bildirir, işçimizin ailesine başsağlığı dileklerimizizi iletiriz.

Kaza yerinde inceleme yapmak üzere Makine Mühendisleri Odamızdan uzman bir ekip görevlendirilmiştir. İlk belirlemelere göre kazanın; yük kaldırma esnasında yükün bir yere takılması ve zorlama sonucunda bağlantı elemanı olarak kullanılan zincirin kopmasıyla birlikte, yüklenme durumunda olan kule vinç kolunun boşa düşmesi sonucu meydana geldiği tespit edilmiştir. Yine sahada yapılan incelemelerde rayların yere bağlantısının yapılmadığı, ağırlıkların uygun sabitlenmediği gibi kurulumu doğrudan etkileyen ve kule vincin devrilmesine zemin hazırlayan hatalarla karşılaşılmıştır.

Ve esefle belirtiriz ki aynı şantiyede 3 ay önce de kule vinç devrilmesi sonucu bir işçimiz hayatını kaybetmişti. Ve aynı inşaatta, yine kule vincin devrilmesiyle bir başka işçimiz yaşamını yitirdi. Bu olay bile başlı başına iş kazalarına ilişkin alınmayan önlemlerin, umursamazlığın bir göstergesidir. İşte tam bu nedenle bunlara iş kazası değil, iş cinayeti diyoruz. Bu şantiyede, üç ay önce olduğu gibi, yine 21 Eylül 2024 tarihinde 2 işçimizin hayatını kaybettiği Yüreğir'de olduğu gibi şimdi de göz göre göre gelen bir iş cinayeti işlendiği açıktır.

Ülkemizde, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak gerçekleşen depremlerde, binlerce bina yıkılmış veya ağır hasar almış, on binlerce insanımız hayatını kaybetmiştir. Depremden sonra yoğun inşaat

çalışmaları sürerken, aslında çalışma ömrü dolmuş olan çok sayıda kule vincin de ülkenin değişik yerlerindeki şantiyelerde kullanıldığı görülmektedir. Bu durum çelik yapılar ve ekipmanların zamana bağlı yıpranmasından kaynaklanan tehlikeleri daha da artırmaktadır. Vinç firmaları yeterli eğitimin verilmediği personellerle, işleri hızlı ve ucuz şekilde yapmak amacıyla, yeterli denetim ve yeterli planlamalar yapılmadan çalışmalar yapabilmektedir. Dolayısıyla vinçlerin kurulum, çalışma, söküm, depolama ve taşıma aşamalarının hepsinde tehlikeler artmaktadır.

Sıklıkla meydana gelen kule vinç kazalarına neden olabilecek etkenleri ve çözüm önerilerini sıralayacak olursak:

Zeminin vinç yüklerini taşımaya uygun olmaması: Kule vincin kurulacağı yerde zemin etüdü yapılmalı, doğru ve yeterli sıkıştırma yapılmayan yumuşak bir zemin üzerine konulmamalı, olası en yüksek rüzgâr şiddetinden gelecek dinamik yükü de karşılayacak taşıma kapasitesinde olmalıdır. Kule vinç taban betonlarının, ölçüleri ve beton kalitesi, kule vincin rüzgârdan dolayı devrilerek, can ve mal kaybına yol açması olasılığı göz önüne alınarak belirlenmeli, yapımına özen gösterilmelidir. Temel üzerindeki ankraj cıvataları uygun malzemeden, uygun ölçülerde olmalı ve doğru yerleştirilmelidir.

Vinçlerin doğru kurulmamış olması: Kule zincin zemine dik olacak şekilde yerleştirilmemesi, bom uzunluğunun veya karşı ağırlığının doğru tasarlanmaması, montajda kullanılan bileşenlerin eksikliği veya yanlış kullanılması, bina bağlantılarının doğru şekilde yapılmaması,

Vincin doğru kullanılmaması: Yükün yanlış kaldırılması, yükün doğru şekilde bağlanmaması nedeniyle yük veya kancanın ani olarak bir yerden kurtulması, rüzgârlı havalarda kullanılmadıkları zamanlarda operatörleri tarafından, rüzgâr yönüne bağlı olarak rahatça dönebilecek şekilde serbest bırakılmasıdır.

Güvenlik aygıtlarının doğru ayarlanmaması veya devre dışı bırakılması: Kule vinçlerdeki "Beyan Kapasite Sınırlayıcılar", vinçlerin güvenli çalışma sınırlarını aşmasına ve olası kazaların önlenmesine yardımcı olan çok önemli güvenlik aygıtlarıdır. Beyan kapasite sınırlayıcıların doğru şekilde ayarlanmaması, şaryo

(araba) emniyet ekipmanının doğru kurulmaması, çarpışma önleyici donanımın (gerekmesi durumunda) doğru ayarlanmaması,

Vinç bileşenlerinin yıpranması/aşınması: Kule vincin kurulumu ve çalışması sırasında gerekli muayene, test ve denetimlerin yapılmaması nedeniyle, yıpranma, aşınma ve kusurların saptanamaması.

Mesleki eğitim kapsamında, kule vinç montajcısı ve kule vinç bakımcısı eğitimleri düzenlenmelidir. Kamusal denetim ilkesi ile bu eğitimlerin Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) gibi piyasalaşan bir alanın dışında kalması için kamu kurum, kuruluşları ve meslek odaları tarafından düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu sıralananlar, gerçekleştirilmesi zor öneriler değildir.

Ancak kârlarından bir kuruş dahi feragat etmek istemeyen sermaye ve onların hamisi konumunda bulunan iktidar için atılmasından kaçınılan adımlardır. Bu tedbirler alınmadığı sürece; yaşamını yitiren, yaralanan, hayatını engelli olarak sürdürmek zorunda kalan her işçinin kanı, iktidarın ve patronların eline bulaşmış olacaktır.

Makina Mühendisleri Odası Adana Şubesi, İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi ve DİSK Yapı-İş Sendikası olarak; sıraladığımız ve ivedilikle gündeme alınması gereken adımların atılması doğrultusunda çabalayacağımızı ve bunun takipçisi olduğumuzu duyururken, tüm yurttaşlarımızı bu doğrultuda talepte bulunmaya ve kamuoyu baskısı oluşturmaya davet ediyoruz.

**TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu**

## **TMMOB MERSİN İKK: İRADE GASPINA KARŞI DİRENEREK KAZANACAĞIZ**

**TMMOB Mersin İl Koordinasyon Kurulu, ülkemizde halkın iradesini yok sayan kayyum uygulamalarına ilişkin 12 Kasım 2024 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.**



**Değerli Arkadaşlar, Değerli Basın Mensupları,**

Hepinizi TMMOB Mersin İl Koordinasyon Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Halk İradesinin Çiğnendiği Antidemokratik Baskıcı Bir Ülke Değil,

İnsanca Bir Düzendeki Bir Arada Eşit ve Özgür Bir Yaşam İstiyoruz!

Siyasi İktidarı Kayyum Uygulamalarından Vazgeçmeye Çağırıyoruz!

**Sevgili Dostlar,**

İsterdik ki halkın iradesiyle seçilmiş belediye başkanlarımızın düzenlediği şenliklere, toplantılara, halk buluşmalarına katılmak için yan yana gelebilelim.

İsterdik ki ülkemizin aydınlık geleceği için, demokrasiden, eşitlikten, bir arada yaşamdan söz etmek için yan yana gelebilelim.

Ancak ne yazık ki burada hep birlikte, bir kez daha bir demokrasi utancına şahitlik ediyoruz.

Esenyurt Belediyesi'nin ardından, Mardin, Batman ve Halfeti Belediyelerine atanan kayyum halk iradesinin nasıl ayaklar altına alındığının en çıplak örneği olmuştur.

Biliyoruz ki, muhalif Belediye Başkanlarına yönelik bu uygulamalar hukuki değil, siyasi kararların ürünüdür. Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişi yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkemiz ve halkımız halk iradesinin çiğnendiği antidemokratik baskıcı bir geleceği değil, insanca bir düzende bir arada eşit ve özgür bir yaşamı hak etmektedir.

Siyaset güdümlü kararlarla seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum atandığı, siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu, bir ülkede asgari ölçütte de olsa demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

Bu uygulamalar, siyasi iktidarın kendisine muhalif tüm toplumsal kesimlere gösterdiği birer sopadır.

Türkiye'de hukukun ne denli siyasallaştığını artık hepimiz biliyoruz.

Adaylık aşmasında hiçbir yasal engel konulmayan muhalif Belediye Başkanları, seçildikten hemen sonra yaşanan görevden alma ve kayyum süreçlerinin de hukuki değil siyasi bir tasarruf olduğunu artık hepimiz biliyoruz.

Belediye Başkanları görevden alındıktan sonra yerlerine, yine halk iradesiyle seçilmiş olan Belediye meclis üyelerinden birinin değil de, Cumhurbaşkanı tarafından atanmış Valilerin getirilmesi ise bu hukuksuzluğun en açık göstergesidir.

Siyasi iktidarın demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetiştir.

Bu zihniyet tarihe kara bir leke olarak düşmüştür.

Çünkü seçilmiş belediye başkanlarını görevden almak, sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da darbe vurmaktadır.

Ülkemizin demokratik, eşit ve bir arada, barış içerisinde yaşayabileceği bir geleceği tehdit etmektedir.

Halkla hiçbir bağı olmayan, halka karşı hiçbir sorumluluk duygusu taşımayan kayyımilar sadece demokrasiye değil, atandıkları yerel yönetimlere de büyük ve kalıcı zararlar vermektedir.

#### Sevgili Dostlar,

Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak ne bu hukukuz düzeni ne de antidemokratik dayatmaları kabul etmiyoruz.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

Bu çerçevede siyasi iktidarı kayyum uygulamalarından vazgeçmeye çağırıyor ve halkın iradesine saygı duymaya davet ediyoruz.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Türkiye'deki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak nerede olursa olsun halkın iradesini ve demokrasiyi her şeyin üstünde tuttuğumuzu ve bu mücadeleden vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

Yaşasın Mücadelemiz!

**TMMOB Mersin İl Koordinasyon Kurulu**

## TMMOB BOLU İKK: 12 KASIM DEPREMINİN 25. YILI: AFETLERE HAZIRLIKTAKI KAYBEDİLEN ÇEYREK ASIR

**TMMOB Bolu İKK 12 Kasım Düzce Depremi'nin yıldönümü dolayısıyla Kardelen Meydanı'nda bir basın açıklaması ve sonrasında 14 Burda AVM'de Deprem Fotoğrafları Sergisi ve Bolu Ticaret ve Sanayi Odası'nda "Deprem ve Kent" Paneli gerçekleştirdi.**



Bir deprem ülkesinde, geçmişte meydana gelen depremlerin yol açtığı yıkımı hatırlamanın, yurttaşlarımız için güvenli bir geleceği inşa etmek açısından önemli olduğu açıktır. Gerçekten de geçmişte yaşanan acıların unutulması ve bu acılardan ders çıkarılmamasının sonucu olarak yeni afetlerde daha büyük kayıplarla karşılaşyoruz.

Yakın tarihimizin en yıkıcı depremlerinden biri olan 12 Kasım Depremi'nin üzerinden 25 yıl geçti. 17 Ağustos Marmara Depremi'nden 3 ay sonra, 12 Kasım 1999 tarihinde Düzce'de 7,2 büyüklüğünde ikinci bir deprem meydana gelmiş, bine yakın yurttaşımız hayatını kaybetmiş, beş



bine yakın yurttaşımız yaralanmış, binlerce ev ve işyerinde çeşitli düzeylerde hasarlar meydana gelmiştir.

Önce Marmara Depremi ardından 12 Kasım Depremi'nin ortaya çıkardığı ağır sonuçlar, ülkemizin depreme yaklaşımı konusunda köklü değişikliklere ihtiyaç duyduğunu ortaya koymuş, 1999 yılı bir milat olarak kabul edilmişti. Bu tarihten sonra depremin zararlarının en aza indirilmesi konusunda bilimsel çalışmalar ve raporlar hazırlamayan kurum ve kuruluş neredeyse kalmamış, bütün bu çalışmalar 2011 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konan ve 2012-2023 yıllarını kapsayan "Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı"nda (UDSEP) bir araya getirilmiştir. Öyle ki toplumsal hafızamızda önemli bir travma olarak yer alan 1999 depremlerinden sonra konuya yaklaşımda köklü bir değişimin yaşandığı, 2000 yılından sonra yapılan "yeni" binaların daha güvenliği olduğu, olası bir afet durumunda kamu kurumlarının daha hazırlıklı olacağı kanısı hâkim olmuştu. Oysa 2011 Van Depremleri, 2020 Elazığ Depremi ve 2020 İzmir Depremi bu kanının aksine ülkemizin depremlere hazırlıksızlığı konusunda acı sonuçları olan uyarlar niteliğinde olsa da UDSEP'te ortaya konan hedeflerin hemen hiçbirinin gerçekleştirilmediği ve neredeyse bir arpa boyu kadar yol katedilmediği Şubat 2023 depremlerinde açıkça ortaya çıkmıştır. Bu depremlerde 36 bin civarında bina yıkılırken, 311 bin bina kullanılamaz hale gelmiş, resmî açıklamalara göre 50 binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybetmiştir.

Gölcük ve Düzce depremlerinden yaklaşık 24 yıl sonra, 6 Şubat depremleriyle tüm kamuoyu tarafından bu hazırlıksızlık her yönüyle sorgulanmış, basın yayın kuruluşlarında konunun tüm yönleri tartışılmış, merkezi ve yerel yönetimler afetlere hazırlık konusunda harekete geçileceği yönünde açıklamalar ve toplantılar düzenlemiştir. Gelgelelim bugün, depremlerin üzerinden henüz çok geçmemişken ve deprem bölgesinde ciddi sorunlar hala çözüme kavuşturulamamışken, tarihimizin bu en büyük afetlerinden biri çoktan gündemden çıkmış, depreme yönelik hazırlık konusunda görülen eksiklikler unutulmuş görünmektedir.

Başta Hatay olmak üzere, depremin vurduğu 11 ilde yaşam hala normale dönememiştir; barınma, beslenme, sağlık, hijyen, içme suyu, eğitim gibi en temel insani ihtiyaçlara yönelik problemler varlığını sürdürmektedir.

Üzerinden 25 yıl geçen 12 Kasım Depreminde olduğu gibi, 6 Şubat Depremlerinden sonra gözler önüne serilen eksikler, yanlışlar ve bunlara yönelik üretilen çözüm önerileri görmezden gelinmemelidir.

12 Kasım Depremine 25. yılında yaşamını yitiren yurttaşlarımızı saygıyla anıyor, kamu kaynaklarının

olası afetlere karşı yapı güvenliği için seferber edilmesi gerektiğinin bir kez daha altını çiziyoruz.

### TMMOB Bolu İl Koordinasyon Kurulu

Deprem ve Kent Paneli'nde ise Prof. Dr. Gürol Seyitoğlu "Bolu'nun Depremselliği", Onur Özergene "Depreme Dirençli Kentler" ve Doc. Dr. Binali Tercan "Depreme Dirençli Kentler" konu başlıklarında sunumlar yaptılar. Panelin açılışında TMMOB Bolu İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Erol Perçin şöyle konuştu:



**"Değerli Konuklar, Değerli Yöneticiler, Değerli Meslektaşlarım,**

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Bolu İl Koordinasyon Kurulu adına dostlukla selamlıyorum.

Değerli çalışmalarını bizlerle paylaşacak olan tüm konuşmacılarımıza çok teşekkür ediyorum.

12 Kasım Depreminde ve ülkemizdeki diğer deprem ve doğal afetlerde yitirdiğimiz tüm canlarımızı bir kez daha özlemle anıyorum.

### Değerli Arkadaşlar,

Ülkemizde 1939 büyük Erzincan depreminden sonra 20. Yüzyılda yaşanan en büyük ikinci felaket olan 17 Ağustos depreminin ardından yaşadığımız 12 Kasım depremi büyük bir yıkıma neden olmuştu.

Yalnızca fiziki olarak şehirlerimizin yıkılmasından bahsetmiyorum. Aynı zamanda sevdiklerimizi, ailemizi, dostlarımızı yani yaşama ve insana dair güzel olarak sakladığımız ne varsa hepsinin yıkımından söz ediyorum.

Bu yıkıcı depremlerin 2001 ekonomik krizinin önemli sebepleri arasında yer aldığı da bilinmektedir.

1999 depremleri, depreme bakış açısının değişmesinde bir milat olmuş, deprem sonrası müdahaleden çok deprem öncesi alınması gereken tedbirlerin düşünülmesi gerektiği tüm çevrelerce benimsenmiştir.

O günlerden sonra hep birlikte haykırıştık; "Unutmayaçağız, unutturmayacağız!"

Elbette böyle olacak. Unutmayacağız. Unutmadan, mücadele ederek yeniden yaşamaya devam edeceğiz.

### Sevgili Arkadaşlar,

99 depremlerinin yarattığı yıkımın ve yaşadığımız toplumsal travmanın büyüklüğüne rağmen, deprem gerçeği ile gerçekten yüzleştığımız, yeni depremlere hazırlanma konusunda yol aldığımız pek söylenemez.

Bu depremlerden almamız gereken en büyük ders, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan şehirlerin, plansız-çarpık kentleşmenin ve mühendislik hizmeti almayan yapıların insanlar için büyük tehdit oluşturduğuydu.

Geride bıraktığımız 25 yıl boyunca ne yazık ki bu acı dersin gereklerini yerine getirme noktasında adımlar atılmadı.

Kamusal bir anlayışla yürütülmesi gereken “yapı denetim” sistemi tümüyle ticarileştirildi. Odalarımızın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı.

“İmar Barışı” adı altında projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış 10 milyonu aşkın denetimsiz kaçak yapı ruhsatlandırıldı.

Kentlerin yeniden yapılandırılması ve depreme dayanıksız binaların yenilenmesi için gerekli olan “Kentsel Dönüşüm” uygulamaları amacından saptırıldı.

Kent merkezlerinde bulunan afet toplanma alanı statüsünde park, bahçe ve meydanlar yapılaşmaya açılarak afet sonrasında yaşamı sürdürmeye olanak verecek güvenli alanlar ortadan kaldırıldı.

Bütün bunların sonucunda sonraki yıllarda yaşanan her deprem bir felakete dönüştü ve dönüşmeye devam ediyor.

### Sevgili Arkadaşlar,

99 depremlerinin ardından, 2003’te Bingöl’de, 2011 Van’da, 2020’de Elazığ-Sivrice ve İzmir’de ve ne yazık ki geçtiğimiz kış gerçekleşen ve 11 ilimizi etkileyen 6 Şubat depreminde de benzer acıları tekrar tekrar yaşadık, yaşıyoruz.

Sözler veriliyor, yaraların sarılacağı söyleniyor. Kalıcı önlemlerin alınacağı dile getiriliyor. Fakat gündemin değişmesiyle tekrar rutine dönüyoruz.

Biz biliyoruz ki ülkemiz dünyanın en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır.

Bugüne kadar yaşadığımız pek çok depremde olduğu gibi, bundan sonra da şiddeti büyük depremler olacaktır. Bu doğal sürecin oluşumu önlenemez ve engellenemez.

Ancak biz şunu da iyi biliyoruz; gerekli tedbirlerle, can ve mal kayıpları azaltılabilir.

Vatandaşlarının sağlıklı ve güvenli yapılarda barınmasını sağlamak bir devletin asli görevleri arasındadır.

### Sevgili Arkadaşlar,

Buradan bir kez daha yinelemek istiyorum.

Depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlanmanın, üretmenin, deprem hasarı ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu mühendis, mimar ve şehir plancılığı hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde uygulanmasıdır.

Denetimsiz ve kaçak yapılaşmaya derhal son verilmelidir. İmar afları yasaklanmalıdır.

Ülkemizin deprem ve afet planları geliştirilmeli, deprem zararlarını azaltma önlemleri, İmar Yasası ve diğer ilgili mevzuatlara yansıtılmalı, kent planlaması, yapı üretimi ve yapı denetimi konusu bütünlüklü bir şekilde ele alınmalı, ülkemiz yapı stokunda gerekli mühendislik incelemeleri yapılarak riskli yapılardaki risklerin giderilmesi çalışmaları ivedilikle başlatılmalıdır.

Yapı Denetimi ile ilgili kamusal yapılanmalarda TMMOB ve bağlı Odalar, görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanarak temsil edilmelidir.

Biz yıllardır toplumun ortak çıkarını savunmayı, bilimsel-teknik doğruların ışığında ilerlemeyi kendimize ilke edinmiş bir örgütüz, bundan sonra da bu doğrultuda yürümeye devam edeceğiz.

TMMOB ve bağlı odaları olarak yıllardır mesleki bilgi ve birikimlerimizi kullanarak, kimi zaman üniversitelerle, kimi zaman belediyelerle iş birliği yaparak deprem ve afetler konusunda yüzlerce etkinlik düzenledik, onlarca rapor hazırladık.

Yaptığımız çalışmaları kamuoyuyla paylaştık ve yetkilileri bilgilendirdik.

Kim ne derse desin, ne engel koymaya kalkarsa kaksın, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak üzerimize düşen her türlü sorumluluğu yerine getirmeye kararlıyız.

Bu bizlerin, bizi yetiştiren, sınırlı kaynaklarını bizim eğitimimiz için harcayan topluma karşı en büyük sorumluluğumuz ve borcumuzdur.

Mesleğimizin kamusal niteliğinin gereğidir.

Hiçbir karşılık beklemeden, halkın çıkarı için çalışmaya gönüllüüz ve bu kararlığımız sürecek. Emekten, insandan, yaşamdan yana, rant ve kar hırsıyla değil aklın bilimin ve tekniğin ışığında bir gelecek için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, etkinliğimizin verimli geçmesini diliyor, hepimizi bir kez daha saygıyla selamlarken, panelimizin gerçekleştirilmesine katkı sunan Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu başta olmak üzere, Bolu Belediye Başkanlığına, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanlığına, Deprem

Fotoğrafları Sergimize ev sahipliği yapan 14 Burda AVM yöneticilerine ve Bolu Kent Konseyine, TMMOB Bolu İl Koordinasyon kuruluna bağlı Odalarımızın Yönetim Kurulu Üyelerine ve şuan burada bulunan herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

## **TMMOB İSTANBUL İKK: PLANSIZ, HUKUKSUZ KANAL İSTANBUL PROJESİNE GEÇİT VERMEYECEĞİZ! YA KANAL YA İSTANBUL!**

**TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu 19 Kasım 2024 tarihinde İMO İstanbul Şubesinde bir basın açıklaması yaparak plansız ve hukuksuz Kanal İstanbul projesine ilişkin "Ya Kanal Ya İstanbul" dedi.**



Kanal İstanbul projesi, 13 Ağustos 2012 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, İstanbul'da afet riskini önlemek amacıyla üç farklı alandaki ruhsatsız, iskânsız ve afet riski altındaki yapıların tasfiyesi ve bu alanların yeni yerleşim alanı olarak kullanılması için yetkilendirilmesiyle başlamıştır. Bu yetkilendirmenin hemen ardından, 18 Ağustos 2012 tarihinde Avrupa yakasındaki Karadeniz kıyılarında 42 bin 300 hektarlık bir alan, üçüncü havalimanı, üçüncü köprü ve Kanal İstanbul projeleri kapsamında "rezerv yapı alanı" olarak belirlenmiştir. 8 Eylül 2012 tarihinde, projeler kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir.

13 Şubat 2015 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın revizyonu için İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanına yetki vermiştir. Ardından, 14 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe giren 6704 sayılı Torba Yasa ile İmar Kanunu'na "Su Yolu" tanımı eklenmiştir. 14 Temmuz 2017'de Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü, Kanal İstanbul etüt proje ve danışmanlık hizmeti ihalesini gerçekleştirmiştir. Bu sürecin hemen sonrasında, Ağustos 2017'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi arasında Kanal İstanbul ile ilgili bir protokol imzalanmıştır.

11 Aralık 2017'de Kanal İstanbul için hazırlanan ÇED Raporu tamamlanmış, ancak 28 Aralık 2017 tarihinde geri çekilmiştir. Daha sonra, 26 Şubat 2018 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, ÇED Başvuru dosyası uygun bulunarak ÇED sürecininin başladığı duyurulmuştur.. Devamında ise 27 Mart 2018 tarihinde halkın büyük kesiminin katılmadığı 'Halkın Katılımı Toplantısı' adlı toplantı gerçekleştirilmiş ve akabinde ÇED Raporu görüşe sunulmuştur.. 12 Ekim 2018 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında iş birliği protokolü imzalanmıştır. 24 Temmuz 2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile proje süreci Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na devredilmiştir.

28 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirileceği duyurulan, İnceleme Değerlendirme Kurulu tarafından son şekli verilen ÇED Raporu yeterli bulunarak nihai kabul edilmiştir. Rapor, 23 Aralık 2019 tarihinde mevzuat uyarınca Bakanlıkça projeye ilgili karar alma sürecinde dikkate alınması gereken görüşlerin sunulabilmesi amacıyla 10 gün süre ile askıya çıkarılmıştır. Aynı tarihte, İstanbul İli Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanı'na ilişkin 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği onaylanmıştır. 30 Aralık 2019 tarihinde ise henüz ÇED raporunun askı süreci tamamlanmadan, görüş sunma ve itiraz süreci devam etmekteyken, 1/100.000 ölçekli Plan Değişikliği askıya çıkarılmıştır. Nihayet, 17 Ocak 2020 tarihinde Kanal İstanbul projesine ilişkin olarak ÇED Olumlu kararı verildiği duyurularak süreç hızlandırılmıştır.

Daha ÇED raporunun askı süreçleri bitmeden planların onanması sürecin hukuksuzluğunu açıkça ortaya koymuştu. İtirazlar değerlendirilmeden, hatta itiraz süresinin son günü bile beklenmeden 1/100 bin ölçekli plan değişikliğinin askıya çıkması, iktidardan yükselen "her ne olursa olsun bu Kanal yapılacak" sesleri, hukuksuz bir sürecin halka dayatılması anlamı taşımaktaydı. 11/02/2020 de bu karara karşı TMMOB ve bağlı odaları tarafından dava açıldı.

Kanal İstanbul Projesi'nin ÇED olumlu kararına karşı açılan davalarda, ilk keşif ve bilirkişi incelemesi 24 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Farklı uzmanlık alanlarından oluşturulan 15 kişilik bilirkişi heyetinde yalnızca bir şehir plancısının bulunmasının yanı sıra, birçok disiplinde bilirkişi eksikliği de dikkat çekmiştir. Davacılar mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesinin başlangıcından önce gözle görülemeyecek hususları belirtmek ve alanın büyüklüğünden kaynaklı keşfin daha verimli geçmesi için idare mahkemesi toplantı salonunda keşif zaptının tutulmasına başlanmasını, itiraz ve keşfe ilişkin beyanların zapta geçirilmesini talep etti. Ancak mahkeme heyetinin, zaptın keşif mahallinde tutulmaya başlanacağını söyleyerek talebi reddetti. Bunun üzerine davacılar reddi hâkim talebinde bulunarak keşfe katılmadılar. "Kanal İstanbul (Kıyı Yapıları [Yat Limanları, Konteyner Limanları ve Lojistik Merkezler], Denizden Alan Kazanımı, Dip Taraması, Beton Santralleri Dâhil) projesinin" 17.01.2020 tarih ve 5774 sayılı ÇED Olumlu kararına karşı açılan davalarda görevlendirilen bilirkişiler, 25.03.2022 tarihinde sahaya gitmek ve dosya üzerinden inceleme yapmak suretiyle "Bilirkişi Raporunu" hazırlayıp, sundular.

Davanın açılmasından yaklaşık 3 yıl, keşfin icrasından ise 7 ay sonra bilirkişi raporunun hazırlanması süreci devam ederken; İdare Mahkemesince ÇED Olumlu kararının iptali istemiyle Danıştayda görülen bir dava bulunduğu gerekçesiyle bağlantı talebiyle dosyanın Danıştaya gönderilmesine karar verildi. Danıştayın dosyalar arasında bağlantı bulunduğu kararının akabinde ise İstanbul İdare Mahkemesinde görülmekte olan tüm dosyalar Danıştaya gönderildi.

Hazırlanan bilirkişi raporu 2023 Mart ayında yeniden dosya numarası olarak Danıştayda görülmeye devam olunan dosyaya sunuldu. Bir kısım uzmanlıklar bakımından itirazlarımız bulunmakla birlikte bilirkişi raporu esas itibarıyla yoruma ve şüpheye yer bırakmayacak biçimde planlanan kanal ve yeni şehir projesinin yaratacağı/ yarattığı tahribatı ispatlamaktaydı.

Aradan geçen süreç içerisinde Kanal İstanbul Yenişehir Projesine ilişkin 1, 2. 3. Etap planları hazırlanıp yürürlüğe girdi. Bu hukuksuz planlara karşı TMMOB ve Odalar tarafından açılan davalarda; yargılama süreci devam ederken yapılan plan değişiklikleri gerekçe gösterilerek, Mahkemelerce plan onama sınırlarının örtüşüp örtüşmediği, yeni planlarının itirazlarımızı ortadan kaldırmadığı değerlendirilmeksizin jet hızıyla karar verilmesine yer olmadığına karar verilerek yargılama süreci boşa düşürülmeye çalışıldı. Bu süreçte Toplu Konut İdaresi tarafından ise sessiz sedası ihaleler yapıldı.

Tarım ve mera alanları üzerinde yüksek yoğunluklu konut inşaatları başladı. Fakat bu süreçte İBB'nin imar planlarına açtığı davada plan iptaline karar verildi. İptal kararları üzerine derhal faaliyetlerin durdurulması gerekirken; hukuka aykırılığı tespit edilen fiili duruma uygun yeni plan değişiklikleri sonucu yine yargılama süreçleri boşa düşürülmeye çalışılarak Mahkemelerce davaların konusuz kaldırılmasına karar verildi.

ÇED iptal davasında yürütmeyi durdurma başvuruları reddedildiği halde neredeyse 5 yıl geçmesinin ve bilirkişi raporunun sunulmasının ardından Danıştay 4. Dairesi herhangi bir gerekçe belirtilmeksizineniden keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırmaya karar verdi. Kanal İstanbul ve yeni şehir projesine ilişkin olarak verilen ÇED Olumlu kararının iptali ve yürütmenin durdurulması talebiyle 2020 yılında açılan davanın bilirkişi incelemeleri 14-15 Kasım 2024 tarihlerinde gerçekleştirildi. İstanbul Bölge İdare Mahkemesinde, 08.30 dan 12.00 ye kadar mahkeme heyeti (Danıştay 4. Daire başkan ve iki üyesi ile ve iki tetkik hâkim olmak üzere 5 hâkim), içinde şehir plancısı, gemi mühendisi gibi bazı disiplinlerden uzmanın bulunmadığı bilirkişi heyeti (21 kişi), davacı ve davalı taraflar, avukatları, proje konusunda uzmanlar ve halktan katılımcılar (yaklaşık 200 kişi) toplantıya katıldılar. Mahkeme Heyetinin projeye yönelik yaptığı özet sunumun ardından, iki tarafın avukatları söz alıp konuştular. Sonra davacı ve davalı taraftan ilgili kişilere söz verildi.

Toplantı sırasında davacı taraftan ilgililere ve uzmanlara birkaç dakikalık son derece kısıtlı süreler tanındı, davalı tarafın ise adeta bakanlık faaliyetlerinin tanıtımını yapan sunuşlara mahkeme başkanı tarafından tolerans gösterildi. Başkanın bu tavrı, keşif boyunca da devam etti. Bu tutum, mahkemenin konuya ilişkin yanlı tutumunu açıkça ortaya koymuştur. Bilirkişi incelemesi ve keşif gezisi iki gün sürmüştür.

Bu noktada, mahkemeye ve bilirkişilere şunları hatırlatmak istiyor ve çağrı yapıyoruz:

### **DERHAL YÜRÜTMİYİ DURDURMA İSTİYORUZ!**

Bu beş yıl içinde verilmeyen yürütmeyi durdurma kararı, İstanbul'un hassas ekosistemleri üzerinde telafisi imkânsız zararlar ortaya çıkarmıştır. ÇED Olumlu kararına ilişkin açılan ve Yasa uyarınca ivedilikle görülmesi gereken davada yürütmeyi durdurma kararı gecikmeksizin verilmelidir.

### **BU NEYİN "ÇED"İ DİYE SORUYORUZ!**

2020 tarihli Nihai ÇED Raporu sonrası yürürlüğe giren ve defalarca değişen hukuksuz planlar ve ardından gelen ihaleler bugün dava konusu ÇED sürecini konusuz ve anlamsız bırakmıştır.



### **ÇED RAPORUNUN EKLERİNDEKİ İTİRAFLARA DİKKAT ÇEKİYORUZ!**

ÇED raporunun eklerinde, Kanal İstanbul'un olası etkileri açıkça ortaya konmaktadır. Kanal İstanbul'un aktif fay hatlarının üzerinde yer aldığı, tsunami ve heyelan riski yarattığı, arkeolojik eserler üzerinde yüksek etki yaratacağı, hassas ekosistemlere etki edeceği, vb. konular ayrıntılı biçimde eklerde belirtilmesine rağmen, çevresel etki değerlendirilmesinin nasıl olumlu kabul edildiği anlaşılamamaktadır.

### **PLANSIZ VE HUKUKSUZ KANAL PROJESİYLE GELEN EKOLOJİK YIKIMA HAYIR DİYORUZ!**

Suyumuzu, toprağımızı, havamızı, ormanımızı, hassas ekosistemlerimizi, arkeolojik mirasımızı yok edecek olan, planlama ilke ve esaslarını göz ardı eden, hukuksuz Kanal İstanbul ve yeni şehir projesinden bir an önce tümüyle vazgeçilmelidir.

### **BİLİRKİŞİ HEYETİNDE İLGİLİ TÜM MESLEK GRUPLARINDAN UZMANLARIN YER ALMAMASINA İTİRAZ EDİYORUZ!**

Ortada bu kadar büyük bir hukuksuz planlama süreci varken ve davada söz konusu ÇED ile planların hiçbir bağı kalmamışken, bilirkişi heyetinde şehir ve bölge planlama, koruma alanında uzman mimar, su ürünleri ve su bilimleri, peyzaj mimarlığı, halk sağlığı alanlarından da bilirkişi bulunmaması, bilirkişi heyetinden çıkacak kararın bilimsel niteliğinin yeterliliğini tehlikeye düşürmektedir.

### **İKTİDARA, KANAL İSTANBUL ISRARINDAN VAZGEÇ, HATAY'IN YARALARINI SAR DİYORUZ!**

Hatay Valiliği'nin 3 Ekim 2024 tarihli raporuna göre, geçici barınma alanlarında yaklaşık 223.000 kişi hâlâ konteynerlerde yaşamaktadır. Raporda, kurası çekilen

bağımsız bölüm sayısının 18.404, anahtar teslimi yapılan bağımsız bölüm sayısının 6.868, yerleşen hane sayısının ise yalnızca 3.320 olduğu belirtilmektedir. Depremin üzerinden geçen uzun zamana rağmen depremzedelerin kalıcı konutlarına yerleşme süreci ağır aksak ilerlerken, TOKİ ve Emlak Konut'un depremzedeleri unutarak rant bölgesi olan Kanal İstanbul rotasında 5 binden fazla konut yapmak için canla başla çalıştığı görülmektedir.

Bu durum, hükümetin önceliklerinin toplum yararı yerine rant projelerine yöneldiğini bir kez daha göstermektedir. Hassas ekosistemleri, arkeolojik mirası ve İstanbul'un geleceğini tehlikeye atan Kanal İstanbul yerine, depremin etkileriyle sarsılmış insanlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak bir zorunluluktur. Hükümeti, rant odaklı projeleri derhal durdurmaya, Hatay başta olmak üzere deprem bölgelerinin yaralarını sarmaya ve toplumun gerçek ihtiyaçlarına odaklanmaya davet ediyoruz.

### **KAMU YARARINI DEĞİL, AYRICALIKLI GRUPLARIN YARARINI GÖZETEN PROJİYİ REDDEDİYORUZ!**

Kanal İstanbul Projesi, afet risklerine karşı çareymiş gibi sunulmaktadır. Oysa büyük bir gayrimenkul ve rant projesidir. Özel proje alanları, yat limanları, eko-turizme yönelik fonksiyonları, özel eğitim ve sağlık alanları ile "rezerv" alanın amacına tümüyle aykırı bir niteliğe sahiptir. Bu durum, projenin kamu yararına aykırılığını, özel yarara hizmet ettiğini açıkça ortaya koymaktadır.

### **REZERV ALANIN PLANLARDAN ÜSTÜN KARARLAR İÇEREMEYECEĞİNİN ALTINI ÇİZİYORUZ!**

ÇED Olumlu kararına itirazımızın temel nedenlerinin başında, rezerv alan olarak planlanan alanın İstanbul'un 1/100 000 ölçekli plan kararlarına taban tabana zıt plan kararları gelmektedir. Rezerv alanı plandan üstün olamayacağını ısrarla vurguluyoruz.

### **İKTİDARA, KANAL İSTANBUL ISRARINDAN VAZGEÇ DİYORUZ!**

Tüm bu sebeplerle, TMMOB'a bağlı odalar olarak, plansız ve hukuksuz Kanal İstanbul projesine ve onun boşa düşen ÇED Olumlu kararına beş yıl sonra bir kez daha hayır diyoruz. Rasyonellikten, bilimden hukuktan, akıldan uzak bu projeye ısrarınızdan bir an önce vazgeçin.

Basına ve kamuoyuna saygıyla duyurulur

**TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu**

## TMMOB BODRUM İKK: YAPILAN BU PLAN DEĞİŞİKLİĞİ ANAYASAYA DA VİCDANA DA AYKIRIDIR

**TMMOB Bodrum İlçe Koordinasyon Kurulu, Bodrum Gölköy'de 76 Dönümlük orman arazisinin 49 yıllığına kiralanmasının bir başlangıç olduğuna, Bodrum Yarımadası'nın kuzeyindeki ormanların etap etap özelleştirilerek yok edileceğine dikkat çekerek 21 Kasım 2024 tarihinde konuya ilişkin bir basın açıklaması yaptı.**



Muğla ili, Bodrum ilçesi, Göl Mahallesi, Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi IV. Etap 1/25000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Değişikliği, 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Değişikliği ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı Değişikliği Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanmış, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanmıştır. Plan değişikliği 21/08/2024 tarihinde askıya çıkmıştır. Daha sonrasında bu alanın yatırımcıya tahsis işlemleri de yapılmıştır.

Planlama alanının tamamı orman alanıdır. Ayrıca "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" ve bir kısmı III. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde yer almaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 31.10.2021 tarihli ve 2292883 sayılı oluru ile uygun görülen 104.59 ha lık ormanlık alanın 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8 inci maddesi gereğince turizm maksatlı değerlendirilmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı'na tahsisi yapılmıştır. 7.5 ha büyüklüğünde olan planlama alanı tahsisi yapılan bu alanın içerisinde yer almaktadır. Söz konusu alan onaylı planlarda orman alanı iken plan değişikliğinde Turizm Tesisi alanı olarak planlanmıştır.

Bahse konu plan değişikliğine konu alanın 'Orman Alanı' statüsünde olması nedeniyle plan kararı getirilerek orman statüsünü ortadan kaldırıcı bir durum oluşmuştur. Anayasanın 169. Maddesinde "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devir olunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanasımı ile mülk edinilemez ve

kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz. Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz." Denilmektedir. Yapılan bu plan değişikliği anayasaya aykırıdır.

Bu planda Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe aykırı şekilde ilk 50 ve ikinci 50 metrenin yer aldığı alanın Konaklamalı Turizm Tesis Alanı olarak gösterilmiştir. İlk 50 metrede yapılaşma hakkı bulunmamakta ama bu alanın emsal hakkı sahil şeridinin gerisinde kullanılacağı için geri sahada yapılaşmanın yoğunluğunu arttıracaktır. Bunun gerekçesi olarak "... kamu alanı kesintileri, park, yol, kıyı, kumsal vb. gibi alanlara terk yapılmaksızın orman bütünlüğü korunur." Olarak açıklanmaktadır. Orman bütünlüğünün bozulması veya kamu terki olmaması isteniyorsa ilk 50 metrelik sahil şeridinin orman alanı olarak bırakılması hatta tahsis dışı bırakılması daha uygun olacaktır. Plan değişikliği Kıyı Kanununa da aykırıdır.

Plan yapılırken Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü'nün 04.08.2023 tarih ve 4057847 sayılı yazısı ile ilgili kurum ve kuruluşlardan alınmış olan görüşler çerçevesinde plan değişikliği dosyası hazırlanmıştır. Söz konusu kurum görüşlerinde planlama alanı "Orman Alanı" olarak görülmektedir. Kurum görüşleri buna göre verilmiştir. Plan değişikliğinde ise orman alanı Turizm Tesisi alanı olarak planlanmıştır. Bu sebeple planlamaya esas kurum görüşleri geçersiz sayılmalıdır.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde; "Koruma amaçlı imar planlarında sit alanının bütününlü olumsuz etkileyecek, mevcut korunması gerekli değerleri bozacak ya da yok edecek, geleneksel kentsel doku özelliklerini olumsuz yönde değiştirecek yeni işlev dönüşümlerine ilişkin plan değişikliği yapılamaz." Yapılan bu plan değişikliği İmar Kanunu'na da aykırıdır.

Plan raporu incelendiğinde planı yapan kurumun Kültür ve Turizm Bakanlığı olduğu görülmektedir. Bizzat bakanlıkta

çalışan şehir plancıları planı yapmış ve onay için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulmuştur. Hem planını hem tahsisini aynı bakanlığın yapması manidardır. Ayrıca planın eksik görüşler ile yapılmış olması, kanun ve yönetmeliklere aykırılıklar teşkil etmesi hem planı yapan Kültür ve Turizm Bakanlığına hem de onaylayan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yakışmamıştır.

Bodrum'da son yıllarda yaşanan sıkıntılar herkes tarafından bilinmektedir. Özellikle su ve trafik problemi yaşamı zorlaştıracak noktalara ulaşmıştır. Henüz bir

hava kirliliği görülmesi de yapılan bu doğa katliamı ve nüfus artışı sonucu çevre kirliliği görülmektedir. Bodrum'un öz kaynakları bu kadar nüfusu kaldıracak kapasitede değildir. Çözüm bekleyen bu problemler için bir adım atılmazken nüfusu arttıracak yeni turizm tesisi planlanmıştır. Bu tesis içinde orman alanı feda edilmiştir. Bu tür uygulamaların artık durdurulması ve Bodrum'un ranta feda edilmemesi gerekmektedir.

TMMOB Bodrum İlçe Koordinasyon Kurulu

## TMMOB ANKARA İKK ÇAYIRHAN İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİNE DESTEK VERDİ



TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu 22 Kasım 2024 tarihinde Çayırhan Kömür İşletmeleri ve Termik Santralinde direnen işçileri ziyaret ederek dayanışma duygularını ilettiler.

“İşine, ekmeğine sahip çıkan, kamu varlığının sermayedarlara peşkeş çekilmesine karşı mücadele eden direnişçilere selam olsun. Çayırhan işçilerinin mücadelesi, hepimizin mücadelesidir.” denilerek Çayırhan Termik Santralinin özelleştirilmesinden vazgeçilsin çağrısı yapıldı.

## TMMOB İSTANBUL İKK: GELİN, BİRLİKTE SESİMİZİ YÜKSELTELİM VE KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ VE HAYVAN KATLİMLARINI DURDURALIM

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Kadın Komisyonu, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla 25 Kasım 2024 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.



Her yıl 25 Kasım, kadına yönelik şiddete karşı durmak ve bu önemli konuda toplumsal farkındalık oluşturmak için bir fırsat sunmaktadır. İKK Kadın Komisyonu olarak, bu özel günde, kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik

mücadelemizi güçlendirmek ve son dönemde yaşanan olayları hatırlatmak amacıyla bir araya geliyoruz.

İKK Kadın Komisyonu, kadınların toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatta daha aktif bir rol almasını sağlamak, cinsiyet eşitliğini desteklemek ve kadına yönelik her türlü şiddetle mücadele etmek amacıyla kurulmuş bir platformdur. Komisyon, toplumsal farkındalığı artırmak için çeşitli projeler ve kampanyalar düzenlemekte, ayrıca ilgili kurumlarla iş birliği yaparak etkili politikaların hayata geçirilmesi için çaba sarf etmektedir.

2024 yılı, kadın cinayetleri açısından son derece üzücü bir yıl olmuştur. Ocak ayında 31 kadın, erkek şiddetinin kurbanı oldu; yani 31 günde 31 kadının canı alındı. Şubat ayında bu sayı 36'ya yükselirken, Mart'ta 25,

Nisan'da 32, Mayıs'ta 40, Haziran'da 41 kadın hayatını kaybetti. Temmuz ayında 23, Ağustos'ta 33 ve Eylül'de 34 kadın cinayete kurban gitti. Ekim ayı da bu kanlı tabloyu değiştirmede; en son 19 yaşındaki İkbal Uzuner ve Ayşenur Halil, yine bir erkek tarafından hayatlarının baharında katledildi. Bu olaylar, kadına yönelik şiddetin ne denli yaygın ve sistematik bir sorun haline geldiğini bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Aynı zamanda, son dönemde artan hayvan katliamları, şiddetin yalnızca insanlara yönelik olmadığını, tüm canlıların da bu tür eylemlerden etkilenebileceğini göstermektedir. Hayvanlara karşı uygulanan işkence ve katliamlar, toplumsal duyarsızlığın bir başka yansımasıdır ve bu durum, şiddet karşıtlığımızın bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede, toplumsal kesimlerin ortak bir sorumlulukla hareket etmesi büyük

önem taşımaktadır. Eğitimden hukuki düzenlemelere, medyanın sorumluluğuna kadar herkesin üzerine düşeni yapması gerekmektedir. Bu tür olayların önlenmesi, toplumumuzun her kesiminde derin bir farkındalık ve dayanışma ruhu oluşturmayı gerektirmektedir.

İKK Kadın Komisyonu olarak, kadınların güvenli, eşit ve özgür bir yaşam sürmesi için mücadelemizi sürdüreceğiz. Bu önemli günde, hayatını kaybeden tüm kadınları anıyor; ailelerine, dostlarına ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz. Unutmayalım ki, kadına yönelik şiddetle mücadele, hepimizin ortak sorumluluğudur.

Gelin, birlikte sesimizi yükseltelim ve kadına yönelik şiddeti ve hayvan katliamlarını durduralım.

Saygılarımızla,

**TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Kadın Komisyonu**

## TMMOB SİİRT İKK: SAVAŞ ÖLDÜRÜR, BARIŞ YAŞATIR

**TMMOB Siirt İl Koordinasyon Kurulu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve İnsan Hakları Derneğiyle 10 Aralık 2024 tarihinde Dünya İnsan Hakları Günü dolayısıyla ortak bir basın açıklaması yaptı.**



**İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin Kabul Edilişinin 76. Yılında Tüm İnsanların Onur ve Haklarda Eşit Olduğu Bilinciyle, Eşitsizlik, Adaletsizlik, Yoksulluk, Ayrımcılık ve Savaşa Karşı, İsrarla Barış, Demokrasi ve İnsan Hakları Değerlerini Savunuyoruz!**

Kabul edilişinin 76. Yılında İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi çağımızın en önemli kurucu sözleşmesi olarak insanlığın yolunu aydınlatmaya devam ediyor.

30 maddeden oluşan Evrensel Bildirge, Birleşmiş Milletler (BM) bünyesinde yürütülen uzun çalışmalar sonucunda 10 Aralık 1948 tarihinde Paris'te toplanan BM Genel Kurulu tarafından kabul ve ilan edilmiştir. Türkiye, Evrensel Bildirgeyi 27 Mayıs 1949 tarihli Resmi Gazete'de yayınlarak yürürlüğe koymuştur.

İki yıl sonra BM Genel Kurulu, 1950'de "10 Aralık", "Uluslararası İnsan Hakları Günü" olarak ilan etmiştir.

BM, İkinci Dünya Savaşı'nın yol açtığı ağır insani yıkımın bir daha asla yaşanmaması için, barış, insan hakları ve demokrasi ideallerine dayalı uluslararası bir sistem oluşturma hedefiyle inşa edilmiştir. Evrensel Bildirge de bu sistemin kurumsallaştırılmasında, insanlığın haysiyet, eşitlik ve adalet arayışında temel ve vazgeçilmez bir yere sahiptir. Bugün gelinen aşamada maalesef bu ideallerin çok gerisinde kalmıştır. Evrensel Bildirge'de yer alan hak ve özgürlüklere dayalı uluslararası bir düzen hâlâ kurulamamıştır. BM, küresel boyutta yaşanan eşitsizliği, adaletsizliği, ırkçılığı, ayrımcılığı, sömürgeciliği, otoriterleşmeyi sonlandırmada yeterince etkin olamamaktadır. Güçlü devletlerin çıkar ilişkilerine dayalı oluşturdukları askeri ve ekonomik birliktelikler, sürdürülen savaş politikaları yakın çevremizde Ukrayna, Gazze ve bugünlerde Suriye'de olduğu gibi halkları temel hak ve özgürlüklerini kullanamaz hale getirmiş, büyük bir insani krize yol açmıştır. Özellikle devletlerin demokrasi ve hukuk taahhüdünden giderek uzaklaşmaları, başta Evrensel Bildirge olmak üzere uluslararası insan hakları sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınmaları, insanlığın en önemli kazanımlarından birisi olan insan haklarının hem bir referans sistemi hem de bir denetim mekanizması olarak zayıflamasına, küresel insan hakları rejiminin ağır bir kriz içine girmesine yol açmıştır.



Yaşanan tüm olumsuzluklara karşın dünyanın her yerinde halklar özgürlük, adalet, eşitlik ve insan hakları talepleriyle itirazlarını yükseltmektedirler. Devletlerin ve hükümetlerin bu itirazlara yanıtı ise şiddetin her türünü sistematikleştirip yaygınlaştırma ve hayatın tek gerçeği olarak toplumlara dayatma şeklinde olmaktadır. Bugün tüm dünyada yaşanan ağır kriz karşısında insan haklarını savunmak ve kurucu rolünü yeniden etkin kılmak en asli görevimizdir.

Bu kriz hali Türkiye’de de tüm yoğunluğu ve ağırlığı ile yaşanmaktadır. Ülke, 2016 yılından bu yana önce doğrudan, 19 Temmuz 2018 tarihinden itibaren de resmen kaldırıldığı söylenece de yapılan pek çok düzenleme ile kalıcılık/süreklilik kazandırılan bir OHAL rejimi ile yönetilmektedir. Bu durum/süreç, siyasal iktidarın gücünü sınırlandıran anayasacılık ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin terkedilmesine yol açmıştır. Böylelikle keyfîlik ve belirsizlik kamusal/siyasal alanın asli unsurları haline gelmiştir. Özellikle bir yönetim tekniği olarak başvurduğu belirsizlik yaratma gücü, siyasal iktidara erkini daha da merkezileştirip toplum üzerindeki baskı ve kontrolünü arttırma olanağı sağlamaktadır.

Siyasal iktidarın ekonomiden toplum sağlığına ülkenin her meselesini güvenlik sorunu haline getiren, toplumu kutuplaştıran, ülke içinde ve dışında şiddeti esas alan, bilhassa da Kürt sorununun ve uluslararası sorunların çözümünde çatışma ve savaşı tek yöntem haline getiren politikaları sonucunda 2024 yılında da yoğun yaşam hakkı ihlalleri yaşanmıştır. Çok faklı toplumsal kesimlerden insanlar ya doğrudan kolluk güçlerinin şiddeti ya da devletin, “önleme ve koruma” yükümlülüğünü yerine getirmemesi sonucu yapısal şiddetin ve/veya üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen şiddetin sonucu yaşamlarını yitirmişlerdir.

Anayasa’nın ve evrensel hukukun mutlak olarak yasaklamasına ve insanlığa karşı bir suç olma vasfına rağmen işkence olgusu 2024 yılında da Türkiye’nin en başat insan hakları sorunu olmuştur. Resmi gözaltı merkezlerinin yanı sıra kolluk güçlerinin barışçıl toplantı ve gösterilere müdahalesi sırasında, sokak ve açık alanlarda ya da ev ve iş yeri gibi mekânlarda, yani resmi olmayan gözaltı yerlerinde ve gözaltı dışındaki ortamlarda yaşanan işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları, yeni bir boyut kazanmıştır. Denilebilir ki siyasal iktidarın baskı ve kontrole dayalı yönetme tarzı sonucu günümüzde tüm ülke adeta işkence mekânı haline gelmiştir.

Yakın tarihimizin en utanç verici insan hakları ihlallerinden biri olan insanlığa karşı suç niteliğindeki zorla kaçırma/kaybetme vakalarının OHAL’in ilan edildiği 2016 yılından bu yana yeniden yaşanmaya başlaması son derece endişe vericidir.

Devletlerin insan haklarına yönelik saygısının dolayimsız göstergesi olan hapishaneler, bugün Türkiye’de siyasal iktidarın hukuku bir baskı ve sindirme aracı olarak kullanmasının sonucunda tıka basa dolu durumdadır. Yaşam hakkı ihlalinden işkenceye, sağlık hakkına erişime kadar ağır ve ciddi ihlallerinin yaşandığı yerlerdir. BM İşkenceye Karşı Komite’nin Türkiye’nin Beşinci Dönemsel Raporu’na ilişkin “Sonuç Gözlemleri”nden sayılarının 4.000 kadar olduğunu net bir şekilde öğrendiğimiz ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlüsü mahpusların durumu ve İmralı Hapishanesi başta olmak üzere tek kişi ya da küçük grup izolasyonu/tecrit uygulamaları çözülemeyen kronik bir soruna dönüşmüştür.

Siyasal iktidarın, demokratik toplumun can damarlarından birini oluşturan düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik kısıtlamaları, özellikle de basın ve insan hakları savunucuları üzerindeki kaygı verici boyutta artan baskı ve kontrolü 2024 yılında da sürmüştür. Mevzuatta ifade özgürlüğünün kullanımı önünde engel oluşturan 15’ten fazla düzenleme bulunurken kamuoyunda “Etki Ajanlığı Yasası” olarak bilinen yeni bir düzenlemenin gündeme getirilmesi hiç bir şekilde kabul edilemezdir. Böyle bir düzenlemenin yapılması halinde bu, hakkın özünü ortadan kaldıracak ve ifade özgürlüğünü tümüyle kullanılmaz hale getirecektir.

2024, bir önceki yıl gibi toplantı ve gösteri yapma özgürlüğü açısından kısıtlama ve ihlallerin kural, özgürlüklerin kullanımının ise istisna olduğu bir yıl olmuştur. Yıl içinde her toplumsal kesimden kişi ve grup, bilhassa da seçtikleri belediye başkanlarının yerine iradelerini hiçe sayarak kayyım atanmasını protesto eden Kürt seçmenler, toplanma ve gösteri yapma özgürlüklerini mülki idare amirlerinin yasakları ve/veya kolluk güçlerinin fiili müdahaleleri sonucunda kullanamamışlardır.

Örgütlenme özgürlüğü, demokrasilerin işlemesi için elzem olan temel insan haklarından biridir. Türkiye’de yurttaşlar, toplu olarak bir araya gelip eyleyemedikleri ve düşüncelerini açıklayamadıkları için örgütlenme özgürlüklerini de kullanamamakta, müşterek geleceklerini şekillendirmek üzere sivil ve kamusal alana örgütlü olarak katılamamaktadırlar. 2024 yılında insan hakları örgütlerinin, dernek, vakıf, emek ve meslek örgütleri ile siyasi partilerin çok sayıda üye ve yöneticisi gözaltına alınmış, tutuklanmış, haklarında açılan davalar ile üzerlerinde baskı oluşturulmaya çalışılmıştır. Seçmen ve yurttaş iradesinin gaspına dayalı, hukukun üstünlüğü ilkesine, insan hakları ve demokrasi değerlerine tümüyle aykırı bir yerel yönetim rejiminin ifadesi olan kayyım atamaları aynı zamanda örgütlenme özgürlüğünün de ağır ihlalidir.

Kürt sorunu, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önündeki en temel engellerden biri olarak varlığını korumaktadır. Sorunun barışçıl, demokratik ve adil çözümüne yönelik esas olarak iktidar tarafından içtenlikli, bütünlüklü adımların atılmaması, yanı sıra Ortadoğu'daki gelişmelerin de etkisi ile 7 Haziran 2015 Genel Seçimlerinin hemen ardından başlayan silahlı çatışma ortamı halen sürmekte ve başta yaşam hakkı olmak üzere ağır ve ciddi insan hakları ihlallerine yol açmaktadır. Hak savunucuları olarak bizler, Kürt sorununun her zaman demokratik, barışçıl ve adil çözümünü savunduk. Bugün Ortadoğu'da ki son gelişmeleri ve dalga dalga yayılan savaş tehdidini düşünürsek barış ve çözüm ısrarımız daha da güçlenmektedir. O nedenle, çatışmaların hemen şimdi durmasını istiyoruz. Çatışmasızlık ortamının tesisi ile birlikte çatışmasızlık halinin yaşanan olumsuzluklardan da hareketle tahkim edilmiş bir hale getirilerek güçlendirilmesi, izlenmesi ve toplumsal barışın sağlanabilmesi için tüm tarafların içtenlikli, etkin programlar geliştirmesi gerekmektedir.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının kadınlar ve LGBTİ+'lar için ne anlama geldiğini 2024 yılında yüzlerce kadının erkekler tarafından öldürülmesi; LGBTİ+'ların ayrımcı, fobik ve nefret içerikli saldırılara maruz kalması; kadın ve LGBTİ+ hakları için yapılan barışçıl toplantı ve gösterilerin yasaklanması, şiddet uygulanarak müdahale edilmesi; yüzlerce kadın ve LGBTİ+'nın işkence ve diğer kötü muamele ile gözaltına alınması; yetkililerin bizzat desteği ile LGBTİ+ karşıtı nefret mitinglerinin yapılması ve her bakımdan derinleşen ayrımcılık ile çok iyi anlamış olduk.

Artık Türkiye toplumunun bir parçası, asli unsuru haline gelen mülteciler/sığınmacılar, hala her türlü ayrımcılığa ve istismara, nefret söylemine ve ekonomik sömürüye yoğun bir şekilde maruz kalıyorlar. 2024 yılında da, Kayseri örneğinde olduğu gibi ırkçı ve nefret içerikli

şiddete maruz kalan mülteciler/sığınmacılar yaşamlarını yitirdiler. Ülkede yaşanmakta olan ağır krizin fiziksel, ruhsal, sosyal ve ekonomik tüm sonuçlarından en derin şekilde etkilenen ve mülteciler/sığınmacılar, ne yazık ki toplumumuz açısından görmezden gelinen, hatta gözden çıkarılan hayatlar oldular.

Türkiye uzunca bir süredir Cumhuriyet tarihinin en ağır ekonomik krizini yaşıyor. Yıllardır uygulanan borçlanmaya dayalı neoliberal ekonomi politikalarının, savaş ve çatışma harcamalarının sebep olduğu ekonomik kriz ve derin yoksullaşma, yurttaşların hem biyolojik hem de sosyal yaşamlarını sürdürülebilirliğini tümüyle imkânsız kılan ağır insan hakları ihlalidir. Hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk, güvencesizleşme ve örgütsüzleşme en çok kadınları, çocukları, mültecileri/sığınmacıları vurmaktadır. Bu koşullarda işçi ve emekçilerin kıdem tazminatı gibi kazanılmış haklarına dokunulmamalı, enflasyon rakamları manipüle edilmemeli ve iş cinayetleri önlenmelidir. İşçi ve emekçilerin hak arama eylemleri yasaklanmamalı, sendikalaşma, grev ve toplu eylem hakkı güvenceye alınmalıdır

Son söz olarak; hep vurguladığımız gibi, var oluş nedenleri hak ihlallerinin son bulduğu, adalet, barış ve demokrasinin tesis edildiği bir ülke ve dünyaya ulaşmak olan bizler, dün olduğu gibi bundan sonra da tüm zorluklara karşın ihlalleri belgeleyip, raporlayarak görünür kılmaya, böylelikle önlemeye, cezasızlıkla mücadele etmeye ve insan haklarının kurucu değerlerine kararlılıkla sahip çıkmaya devam edeceğiz.

İnsan Haklarıyla İnsandır

Görüyoruz, Susmuyoruz, Mücadele Ediyoruz

TMMOB Siirt İl Koordinasyon Kurulu

## TMMOB BURSA İKK: İNSAN HAKLARIYLA İNSANDIR

**TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu 10 Aralık 2024 tarihinde DİSK, KESK, TTB, Osmangazi Kent Konseyi, Nilüfer Kent Konseyi, Bursa Kent Konseyi ve Doğader'le "Dünya İnsan Hakları Günü" dolayısıyla ortak bir basın açıklaması yaptı.**



Üç Fidan Parkında gerçekleştirilen basın açıklamasını Tabip Odası İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Sehra Aksu okudu. Açıklama şöyle:

Bugün, yeryüzünün hemen her bölgesinde ağır hak ihlallerinin yaşandığı bir dönemde 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nü kutlamaktayız. 50 milyondan fazla insanın yaşamını yitirdiği, milyonlarcasının ruhsal ve bedensel hasar aldığı II. Dünya Savaşı'nın ardından, bireylerin hak ve özgürlüklerinin

tanımlanması ve bir daha aynı acıların yaşanmaması adına İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi doğmuş, 10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmiştir. İlk maddesi, "Bütün insanlar özgür, onur ve hakları yönünden eşit doğarlar" tanımlaması ile başlayan bildirgenin kabulünden bu yana hak tanımlamalarında ilerlemeler sağlanmış olsa da, dünya genelinde birçok alanda hak kayıplarının yaşandığını ve yaşanmaya devam ettiğini biliyoruz.

Savaşlar hak ihlallerinin en belirgin zeminini oluşturmaktadır. Suriye, Ukrayna ve Filistin'de yaşanan savaş ve çatışmalar, binlerce insanın yaşam hakkının elinden alınmasına, milyonlarca çocuğun beslenme, barınma ve korunma haklarının ihlal edilmesine yol açmıştır. İnsanlık, Ukrayna 'da başlayan savaşın ardından şimdi Filistin ve Ortadoğu coğrafyasında vicdanları yaralayarak bir savaşı yaşamaya devam ediyor. Uzun yıllardır devam eden gerilim ve çatışmaların ardından 7 Ekim 'de sivilleri de hedef alan saldırılar sonrasında Gazze bölgesinde başlayan savaş, uygulanan tecrit ve yıkım insani değerlerin kabul edemeyeceği bir soykırıma doğru evrilmiş durumdadır. Her birimiz, parçalanmış, yanmış bedenlerin, güvenlik algısı yok edilmiş, en temel ihtiyaçlarından yoksun bırakılmış, yerinden yurdundan edilmiş insanların, bedenleri ve gelecekları yok edilen çocukların, hiçbir yasayı ve insani değeri tanımayan şiddetin, Filistin Halkının yaşam hakkının nasıl yok sayıldığına tanıklık ediyoruz. İkinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan savaş suçlarına karşı başlayan insani değerler savunusu nasıl ki demokrasi ve bireyin haklarında evrensel normların oluşumuna katkı sağladı ise bugün de başlatılacak bu barış çağrısı, savaşa karşı duruş ve değerler savunusu mutlaka kazanım getirecektir.

İnsan hakları ihlallerinin diğer önemli nesnesi çocuklardır. Gelir dağılımındaki adaletsizlik ve yoksulluk, çocukların çalıştırılmasına, eğitim haklarının ellerinden alınmasına neden olmaktadır. Yoksulluğun ve ihmalin tetiklediği aile içi şiddet, çocukların fiziksel ve duygusal istismarına yol açmaktadır. Cezaların caydırıcı olmayışı ve adalet sistemindeki boşluklar, cinsel istismarın da önlenememesi ve çocukların korunma haklarının sağlanamaması ile sonuçlanmaktadır. Engellenemeyen çocuk ölümleri, Narin GÜRAN cinayeti özelinde, toplumsal ve idari yetersizlikleri gözler önüne sermiştir. Cezaların caydırıcılığının ve tedbirlerin koruyuculuğunun kalmadığı, para kazanma hırsı uğruna yenidoğanların bile yaşam haklarının hoyratça ellerinden alınabildiği bir ortama bizi sürüklemiştir. Bu durum, toplumdaki temel güven duygusu ve adalet algısını derinden sarsan, toplumun en savunmasız bireylerine ve

ailelerine yönelik yapılan insanlık dışı bir saldırıdır ve yalnızca fiziksel zarar vermekle kalmamış aynı zamanda toplumun ruh sağlığını da derinden etkilemiştir. Sağlığı kamu hizmeti yerine piyasa koşullarında finansman sorunu olarak gören politikaların yol açtığı tahribatı bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Cinsiyet eşitsizliğine dayanan şiddet başka bir hak ihlali olarak karşımıza çıkmaktadır. Patriarkanın yol açtığı toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadınları ekonomi, politika, eğitim ve sağlık alanlarındaki haklarından mahrum bırakmaktadır ve bu eşitsizlik her geçen gün daha da derinleşmektedir. Gelinek noktada; Türkiye'de kadın cinayetleri son 10 yılın en yüksek artış hızına ulaşmıştır. Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden 2021 yılında çekilmesinin ardından, Türkiye'de kadına yönelik şiddetin arttığı, şiddetle mücadelede atılan adımların yetersiz kaldığı gözlenmektedir.

İş ortamındaki hak ihlalleri de ne yazık ki devam etmektedir.

İş cinayetleri, iş kazaları, çocuk işçilik, göçmen işçiliği, mevsimlik işçiler, iş yaşamındaki cinsiyetler arası eşitsizlikler, güvencesiz ve sigortasız çalışma, mobing gibi ülkemizde çalışma hayatını şekillendiren problemler sağlık sorunlarının en önemli nedenlerindedir. 2024 yılı için yayınlanan verilere göre, ülkede çalışma koşulları nedeniyle günde 5 işçinin hayatını kaybediyor olması, Soma faciasının her gün yaşanmaya devam ettiğinin açık bir göstergesidir. Çalışanların emeklerinin tam karşılığını aldıkları, örgütlenme, sağlıklı ortamda çalışma, sağlığa ulaşma ve sosyal temas haklarının güvence altına alındığı koşullar oluşturulmak zorundadır. Bu ihtiyaçların karşılanmaması, meslek ortamında stres ve tükenmenin yol açtığı bedensel ve ruhsal sorunlar, yaşamı tehdit etmektedir.

Bu vesile ile; birinci basamak sağlık hizmetlerinde mevcut sorunları çözmek bir yana yeni sorunlara yol açacak olan ve bu nedenle "Eziyet Yönetmeliği" olarak nitelendirilen yönetmelik değişikliğine karşı sürdürülen hak arama mücadelesini desteklemeye devam edeceğimizi vurgulamak istiyoruz.

Bedensel ve ruhsal iyilik halinin ancak güvende hissedilen bir ortamın varlığı ile mümkün olacağı çağrısını yineliyoruz. Seçme ve seçilme gibi temel yurttaşlık haklarının kayımlar atanarak, toplumsal barış, adalet, hukukun üstünlüğü, demokrasi ve insan hakları değerlerini riske atacak nitelikte müdahaleye uğratılması; güven, toplumsal huzur, adalet ve barış atmosferini zedelemektedir.

Öte yandan 6 şubat depreminin üzerinden neredeyse 2 yıl geçmesine rağmen bölgedeki yurttaşların güvenli

besin, barınma, geçim, bulaşıcı hastalık ve diğer bedensel ve ruhsal sağlık sorunları, eğitim sorunları, konteynerlarda yaşamın zorlukları, sosyalleşme alanlarının yetersizliği, çaresizlik, öfke, belirsizlik ve gelecek kaygısı, psikososyal destek ihtiyaçları ile yüzleşmeye devam ettiklerini görmekteyiz. Aradan geçen zaman yaşamsal zorlukların yanı sıra duygusal acıları da daha da belirginleştirmektedir.

Ülkemizin insan hakları açısından çağın gerektirdiği bir noktaya ulaştırılmasında, sadece insan hakları örgütlerinin değil, bütün meslek örgütlerinin, sendikaların, siyasi partilerin, sivil toplum örgütlerinin

ve her düzeyde yurttaş girişiminin ortak çabalarına ihtiyaç vardır. Bizler, insanın haklarıyla insan olduğuna inanan meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları ve yurttaşlar olarak, insan hakkı ihlallerini doğuran fiziksel ve ruhsal şiddet ortamı ve şiddet kültürüne karşı sessiz kalmayacağımızı, anlatmaya, talep etmeye, ısrar etmeye devam edeceğimizi; barış, dayanışma, sağduyu ve adalet hâkim kavramlar haline gelene kadar mücadeleyi sürdüreceğimizi kamuoyuna saygı ile bildiririz. **Barış içinde, bilimin ışığında, herkes için eşit ve güvenli bir dünya dileği ile.**

TMMOB Siirt İl Koordinasyon Kurulu

## MAHKEME, BAKANLIĞIN ANAGOLD'UN MENFAATLERİNİ GÖZETEN UYGULAMASINI İPTAL ETTİ!

**TMMOB tarafından 13 Şubat 2024 tarihinde Erzincan İliç'te bulunan maden sahasının liç yığnında yaşanan akma sonucu, liç yığnının gerekli geçirimsizlik koşulları sağlanmayan alanlara taşındığı ve depolandığı; malzemenin depolanması faaliyeti sırasında mevzuat hükümlerine uyulmadığı gerekçesiyle açılan davada Erzincan İdare Mahkemesince dava konusu Bakanlık işleminin iptaline karar verildi.**



TMMOB tarafından, Erzincan İli, İliç İlçesi, Çöpler Köyü Mevkiinde bulunan Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne ait Çöpler Kompleks Maden İşletmesinde 13.02.2024 tarihinde yığın liç alanında kayan malzemenin, alanın tabanında ve yan yüzeylerinde uygun kil grubu mineralleri ve HDPE (yüksek yoğunluklu polietilen) jeomembran kullanılarak geçirimsizliği sağlanan bir alana taşınması gerektiğinden bahisle üretimi tamamlanan ocak sahasına depolanmasına yönelik faaliyetin derhal durdurulması, bu işleme ilişkin izin/onay vb. kararların iptal edilmesi talebiyle yapılan başvuru, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğüne reddedilmişti.

TMMOB tarafından bu işlemin iptali istemiyle açılan davanın dilekçesinde siyanürlü çözültü ve ağır metallerle kayan yüklü liç malzemesinin geçirimsizliği bulunmayan bir alana taşınmasının, yıllardır sürdürülen madencilik faaliyeti ve yaşanan kazalar ile yoğun

tahribata uğrayan doğal çevreyi ve canlı yaşamını, ekolojik dengeyi telafisi imkansız yıkımlara, geri dönüşü olmayacak hasarlara uğrattığı ifade edilmişti. Yine dava dilekçesinde yığın liç alanında kayan malzemenin, siyanür içeren çözücü kimyasalların verildiği yığın liç sahasında bulunan kimyasal içerikli malzeme olduğu, bu bakımdan kayan malzemenin depolandığı alanın tabanında ve yan yüzeylerinde uygun kil grubu mineralleri ve HDPE (yüksek yoğunluklu polietilen) jeomembran kullanılarak geçirimsizlik oluşturulmuş bir alan olması gerektiği, aksi takdirde kullanılan kimyasal ile ağır metal vb içeriklerin toprak ve sulara sızmasını engellemenin mümkün olmadığı, kayan malzemenin depolandığı alanının jeolojik yapısının kırıklı ve çatlaklı karstik Munzur Kireçtaşı olduğu, bu kireçtaşının boşluklu, kırıklı ve karstik geçirimli yapısı ile yağmur ve kar sularını bünyesinde toplayarak Karasu Nehrine boşalttığı, bilimsel ve teknik ilkelerin göz ardı edildiği, çevrenin ve kamu yararının tesisinden ziyade maden işletmesinin faaliyetine kolaylıkla devam edebilmesi gözetilerek belirleme yapıldığı, şirket menfaatleri kamu menfaatlerinin önünde tutulduğu dile getirilmişti.

Erzincan İdare Mahkemesince yapılan değerlendirmede ise "davalı idarece her ne kadar kayan toprağın bir maden atığı olmayıp cevher olduğu, bu nedenle de Maden Atıkları Yönetmeliği'ne tabi olmadığı belirtilmiş ise de, 13.02.2024 tarihinde yığın liçinde toprak kayması olayı meydana geldiği, geçici depolama alanlarına taşınacak olan malzemenin de yığın liçinden kayan malzeme olduğu, ilgili Yönetmelikte ise yığın liçi tesislerinin taban teşkilinde

en az maden atıkları için öngörülen kalınlık ve geçirimsizlik hükümlerinin uygulanacağını açıkça ve ayrıntılı olarak düzenlendiği, İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi Maden ve Jeoloji Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri tarafından hazırlanan ve yukarıda özetlenen raporda kil serilerek oluşturulacak tabakanın geçirimsizliğinin ve sızdırmazlığının sağlanması için membran kullanılması, böylelikle atık ile temel zemin arasında bir ilişki olmasına müsaade edilmemesi gerektiğinin ifade edildiği, ayrıca

anılan Yönetmelikte jeomembranın korunması amacıyla üstüne uygun doğal malzeme ya da jeotekstil serileceğinin belirtildiği, fakat uyuşmazlığa konu olayda geçici depolama alanlarına yığın içinden kayan malzemenin depolanması faaliyeti sırasında mevzuat hükümlerine uyulmadığı anlaşıldığından, dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.” gerekçesiyle Bakanlık işleminin iptaline karar verilmiştir.



## RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANAN YÖNETMELİKLER

- 1) TMMOB HKMO Lisanslı Harita ve Kadastro Mühendisleri ve Büroları Tescil Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 7 Kasım 2024 tarihli 32715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 2) TMMOB HKMO SMM Büroları Tescil Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 7 Kasım 2024 tarihli 32715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 3) TMMOB EMO Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 06 Kasım 2024 Tarihli ve 32714 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 4) TMMOB HKMO Mesleki Faaliyet Denetimi ve Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 6 Kasım 2024 Tarihli ve 32714 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 5) TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 11 Aralık 2024 Tarihli ve 32749 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 6) TMMOB EMO SMM Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 13 Aralık 2024 Tarihli ve 32751 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 7) TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 13 Aralık 2024 Tarihli ve 32751 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.

# MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI 2025 YILI TAVSİYE EDİLEN TABAN BRÜT ÜCRETİ BRÜT 70.000 TL

TMMOB Yönetim Kurulu'nun 18 Ocak 2025 tarihli toplantısında "Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için 2025 yılı ilk işe giriş bildirgesinde baz alınmak üzere tavsiye edilen taban brüt ücretin aylık 70.000 TL olarak belirlenmesine" karar verildi.

Bilim ve Teknik için  
**tmmob**  
var!